

THE LANDMARK PROJECT

MOVING TOWARDS
SOCIALLY RESPONSIBLE
PROCUREMENT

EL PROCÉS DE VERIFICACIÓ DE LA RESPONSABILITAT SOCIAL EN LES CADENES DE SUBMINISTRAMENT

GUIA PRÀCTICA I LEGAL PER A CONTRACTANTS PÚBLICS

Projecte finançat per
la Unió Europea

Die Senatorin für Finanzen

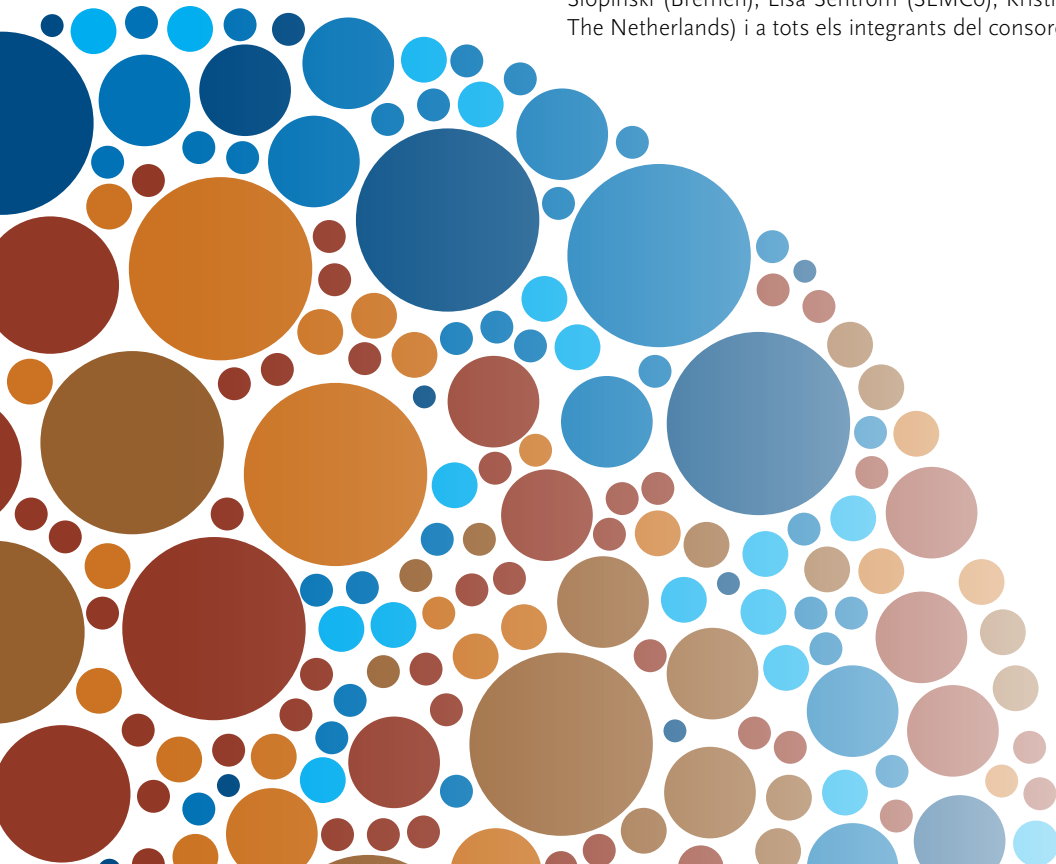
Ajuntament de Manresa

Projecte
implementat per

CRÈDITS

- EDICIÓ** El consorci LANDMARK, c/o ICLEI – Governos locals per la sostenibilitat, 2012
- COORDINACIÓ** Philipp Tepper (ICLEI)
- AUTORS** Veselina Vasileva (WEED), Peter Defranceschi, Abby Semple, Philipp Tepper (ICLEI), Johanna Fincke (CIR) i Elisabeth Schinzel (Südwind Austria). Traducció al català: L'Apòstrof, SCCL
- COPYRIGHT** El consorci LANDMARK, c/o ICLEI – Governos locals per la sostenibilitat, Südwind Austria i Christliche Initiative Romero (CIR), 2012. Tots els drets reservats. Queda prohibida la reproducció o còpia total o parcial d'aquesta publicació en qualsevol format o mitjà, sense el permís escrit d'ICLEI – Governos locals per la sostenibilitat, Südwind Austria i Christliche Initiative Romero (CIR).
- FOTOGRAFIES** Dreamstime, Flickr, iStockphoto, sxc
- MAQUETACIÓ** Raimund Tauss | Papyrus Medientechnik GmbH, Freiburg | www.papyrus-medien.de
- DISSENY** Rebekka Dold | Grafik Design & Visuelle Kommunikation | Freiburg | www.rebekkadold.de
- DECLARACIÓ DE RENÚNCIA DE RESPONSABILITAT** Aquesta publicació ha estat produïda amb l'ajut de la Unió Europea. La responsabilitat dels continguts correspon exclusivament al consorci del Projecte LANDMARK i al consorci "Sozial verantwortliche öffentliche Beschaffung – JETZT!", i en cap cas es pot considerar que reflecteixin els punts de vista de la Unió Europea.
- DECLARACIÓ DE RENÚNCIA DE RESPONSABILITAT LEGAL** Aquesta guia ha estat elaborada a partir de la recerca sobre processos de verificació, així com en la legislació i les pràctiques sobre contractació d'arreu d'Europa. Per tant, els autors no poden oferir cap garantia legal, per la qual cosa es recomana que qualsevol administració pública busqui assessorament jurídic addicional per a cada cas concret. L'editor no es responsabilitza en cap concepte de l'ús que es faci de la informació facilitada per aquesta guia.
- AGRAÏMENTS** Volem agrair als col·laboradors següents el seu enorme suport a l'hora d'elaborar aquesta guia: "Rechtsanwälte Schnutenhaus & Kollegen" (Christian Buchmüller / Iris Falke), "BBG und Partner" (Johannes Mosters), "Kropp Haag und Hübingen Rechtsanwälte" (Dr. Matthias Zieres), Florian Schönthal-Gutmann, Marc Steiner, Eveline Venanzoni, Kirsten Wiese, Stephan Slopinski (Bremen), Lisa Sentröm (SEMCo), Kristina (Swedwatch), Jaap Stokking (MINIENM The Netherlands) i a tots els integrants del consorci LANDMARK.

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1	INTRODUCCIÓ	6
2	PROCÉS DE LICITACIÓ PER A UNA CONTRACTACIÓ PÚBLICA SOCIALMENT RESPONSABLE	9
3	SISTEMES DE VERIFICACIÓ	13
1.	Declaració del licitador (Alemanya)	13
1.1	Descripció del sistema de verificació	13
1.2	Un exemple pràctic	13
1.3	Anàlisi legal	15
1.3.1	Anàlisi DAFO des del punt de vista legal	15
1.3.2	Conformitat amb la legislació vigent	16
1.3.3	Etapa del procés de contractació	20
1.3.4	Conclusions legals	20
1.4	Conclusions pràctiques per a contractants (DAFO)	21
1.5	Factors d'èxit	21
2.	Qüestionari de seguiment (Suècia)	22
2.1	Descripció del sistema de verificació	22
2.2	Exemple d'aplicació	24
2.3	Anàlisi legal	24
2.3.1	Anàlisi DAFO des del punt de vista legal	24
2.3.2	Conformitat amb la legislació vigent	25
2.3.3	Etapa del procés de contractació	26
2.3.4	Conclusions legals	27
2.4	Conclusions pràctiques per a contractants (DAFO)	28
2.5	Factors d'èxit	28
3.	Control mitjançant la transparència i divulgació d'informació del proveïdor i els subcontractistes (Països Baixos)	29
3.1	Descripció i exemples d'aplicació	29
3.2	Anàlisi legal	30
3.2.1	Anàlisi DAFO des del punt de vista legal	30
3.2.2	Conformitat amb la legislació vigent	30
3.2.3	Etapa del procés de contractació	32
3.2.4	Conclusions legals	32
3.3	Conclusions pràctiques per a contractants (DAFO)	33
3.4	Factors d'èxit	34
4.	Auditories externes (Suïssa)	35
4.1	Descripció del sistema de verificació	35
4.2	Exemple d'aplicació	37
4.3	Anàlisi legal	38
4.3.1	Anàlisi DAFO des del punt de vista legal	38
4.3.2	Conformitat amb la legislació vigent	38

	4.3.3	Etapa del procés de contractació.....	39
	4.3.4	Conclusions legals.....	39
4.4		Conclusions pràctiques per a contractants (DAFO).....	40
4.5		Factors d'èxit	41
5.		Catàleg de mesures (Àustria)	42
5.1		Descripció del sistema de verificació.....	42
5.2		Anàlisi legal	44
	5.2.1	Anàlisi DAFO des del punt de vista legal.....	44
	5.2.2	Conformitat amb la legislació vigent	44
	5.2.3	Etapa del procés de contractació.....	44
	5.2.4	Conclusions legals.....	44
5.3		Conclusions pràctiques per a contractants (DAFO)	46
5.4		Factors d'èxit	46
6.		Segells, iniciatives MSI i codis de conducta	47
6.1		Descripció dels sistemes de verificació	47
6.2		Exemples d'aplicació	48
	6.2.1	Exemples de bones pràctiques en vestuari laboral .	48
	6.2.2	Exemple del sector de l'alimentació	50
6.3		Anàlisi legal	51
	6.3.1	Anàlisi DAFO des del punt de vista legal.....	51
	6.3.2	Etapa del procés de contractació.....	51
	6.3.3	Conclusions legals.....	53
6.4		Conclusions pràctiques per a contractants (DAFO).....	53
6.5		Factors d'èxit.....	54
7.		Sistemes específics per sectors	55
7.1		Descripció dels sistemes	55
	7.1.1	Productes forestals.....	55
	7.1.2	Materials per a la construcció	56
	7.1.3	Tèxtil	57
7.2		Exemples d'aplicació	57
7.3		Anàlisi legal	58
	7.3.1	Anàlisi DAFO des del punt de vista legal i del procés	58
	7.3.2	Conformitat amb la legislació vigent	58
	7.3.3	Etapa del procés de contractació.....	59
	7.3.4	Conclusions legals.....	59
7.4		Conclusions pràctiques per a contractants (DAFO)	60
7.5		Factors d'èxit (productes forestals)	60
4		CONCLUSIONS	61
5		BIBLIOGRAFIA	61
6		ANNEX	63

LLISTA D'ABREVIACIONS

ANÀLISI DAFO:	Anàlisi de debilitats, amenaces, fortaleses i oportunitats
CC:	Cadena de custòdia
COC:	Code of Conduct (Codi de conducta)
CPSR:	Contractació pública socialment responsable
CRN:	Campanya Roba Neta
DNAP:	Pla d'Acció Nacional dels Països Baixos
EKO:	Ecoetiqueta dels Països Baixos
FSC:	Forest Stewardship Council (Consell d'Administració Forestal)
GOTS:	Global Organic Textile Standard (certificació tèxtil ecològica global)
GPA:	Agreement on Government Procurement (Acord sobre Contractació Governamental)
MEAT:	Most economically advantageous tender (oferta econòmicament més avantatjosa)
MSI:	Multi-stakeholder Initiative (Iniciativa de diversos grups d'interès)
OIT:	Organització Internacional del Treball
OMC:	Organització Mundial del Comerç
OMCJ:	Organització Mundial del Comerç Just
ONG:	Organització No Governamental
PEFC:	Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes (Programa per al Reconeixement de Sistemes de Certificació Forestal)
RSC:	Responsabilitat Social Corporativa
SEMCO:	Consell Suec de Gestió Ambiental
SFM:	Sustainable Forest Management (Gestió forestal sostenible)
UE:	Unió Europea
TJUE:	Tribunal de Justícia de la Unió Europea

1 INTRODUCCIÓ

La Contractació pública socialment responsable (CPSR) requereix una anàlisi de la cadena de subministrament de béns, serveis i obres per identificar formes d'impactar positivament sobre les condicions laborals. Un exemple d'això seria promoure condicions laborals dignes i garantir l'aplicació de les convencions fonamentals de l'Organització Mundial del Treball (OIT) (vegeu l'Annex 1 A 1). Per tal d'aconseguir-ho, cal poder verificar amb transparència i efectivitat els criteris socials de la cadena de subministrament en un concurs, com ara l'exclusió del treball infantil o mesures relacionades amb la salut i la seguretat.

Aquesta guia analitza alguns instruments de verificació que es poden utilitzar en les diferents etapes del procés de contractació (precontractació, criteris d'inclusió o exclusió, especificacions tècniques, criteris d'adjudicació i clàusules d'execució o gestió del contracte).

Els sistemes de verificació descrits s'han desenvolupat i, en alguns casos, aplicat, en països europeus com ara Suècia (qüestionari de seguiment), Alemanya (declaració del licitador), els Països Baixos (transparència i revelació d'informació), Suïssa (auditories externes) i Àustria (catàleg de mesures). Altres processos de verificació descrits en aquesta guia es basen en la cooperació amb iniciatives de diversos grups d'interès (MSI), sistemes de certificació de segells com Fairtrade International, Forest Stewardship Council (FSC) i XertifiX, així com dinàmiques concretes del sector forestal, dels materials per a la construcció i del tèxtil. Els grups de productes s'han escollit segons la rellevància pràctica que tenen per als contractants del sector públic i seu el potencial per impactar positivament sobre les condicions laborals al llarg de la cadena de subministrament.

OBJECTIU DE LA GUIA LEGAL I DE LES QÜESTIONS ORIENTATIVES

Per tal d'oferir una mica d'orientació a l'hora d'aplicar de forma pràctica els sistemes de verificació per a la contractació pública socialment responsable, l'objectiu principal d'aquest estudi és determinar:

- a) Si els sistemes de verificació proposats són efectivament aplicables de conformitat amb la normativa vigent en matèria de contractació pública
- b) En quina fase del procés de contractació es pot aplicar cadascun dels diferents sistemes proposats i analitzats en la present guia

La pràctica ha demostrat que la voluntat d'aplicar criteris socials i sistemes de verificació de CPSR en el procés de licitació requereix tenir clars els aspectes legals. Per això, la guia conté opinions i consells legals d'experts sobre la millor forma d'aplicar els sistemes de verificació proposats.

Des d'un punt de vista legal, la guia planteja les qüestions següents:

- Com aplicar correctament els sistemes de verificació?
- Quina jurisprudència ha estat dictada pels Tribunals de Justícia en relació als sistemes de verificació descrits?
- Quina és la facultat dels poders adjudicadors per descartar sistemes de verificació que consideren inadequats?
- Quina facultat tenen els contractants per puntuar diferent les ofertes segons la fiabilitat de la verificació que han utilitzat?

La reforma de la legislació sobre contractació pública és una de les dotze accions prioritàries que figuren en l'acta del Mercat Únic, adoptada el passat abril de 2011. El marc legal en el qual s'analitzen els esquemes és el que ofereixen les Directives de Contractació de la UE,¹ els Tractats de la UE i la jurisprudència més rellevant dictada pel Tribunal de Justícia de la UE. La conformitat amb aquests instruments ha de garantir el compliment de les obligacions derivades de l'Acord sobre Contractació Pública (GPA) de l'Organització Internacional del Treball (OIT). A l'hora d'elaborar aquests criteris legals orientadors no s'ha tingut en compte les lleis estatals dels Estats de la UE, exceptuant la legislació alemanya.

La guia LANDMARK presenta un conjunt d'opinions de caire legal sobre els sistemes de verificació descrits. També aporta conclusions en aquest àmbit, tot destacant les diferents opinions i punts de consens.

CONTEXT LEGAL

Actualment, s'estan revisant les Directives de Contractació de la UE (17/2004/UE i 18/2004/UE). La Comissió Europea va publicar els esborranys proposats per a la nova directiva al desembre de 2011, que contenen algunes provisions que afectaran el desenvolupament de la CPSR. La proposta de la Comissió es remetrà al Consell de Ministres i al Parlament Europeu per a la seva aprovació, prevista abans de finals de 2012. Tot i que convindria examinar i debatre aquestes provisions amb deteniment, la guia orientativa no les tracta directament. No es preveu la revocació de les directives vigents fins al 2014, i encara es desconeix quines modificacions introduiran els esborranys. Per tant, qualsevol intent d'incloure les noves mesures en aquest document orientatiu seria prematur i podria generar confusió entre les administracions públiques.

En el marc de la CPSR cal tenir igualment present el pronunciament emès pel Tribunal de Justícia de la UE en l'assumpte C-368/10, la Comissió contra els Països Baixos, en relació a les certificacions ambientals i socials (EKO i Max Havelaar) que un organisme de contractació neerlandès va incloure en la seva documentació de licitació. De conformitat amb les conclusions presentades per l'Advocada General, Sra. Juliane Kokott, en data 15 de desembre de 2011, en el marc de l'assumpte C-368/10, malgrat que la manera de referir-se a les certificacions vulnerava els requisits de la Directiva 18/2004/CE, l'aplicació dels principis del comerç just no era en si mateix contrària a la Directiva o

¹ 17/2004/CE i 18/2004/CE. S'està portant a terme un procés de revisió d'aquestes directives, i es preveu que la Comissió Europea publiqui el primer esborrany al final de 2011.

Imatge: Flickr / OZInOH

Tractat. Cal destacar que aquests requisits (que inclouen preus mínims, finançament previ i contractes a llarg termini amb els proveïdors) es van tractar com si fossin condicions del contracte subjectes a l'article 26 de la Directiva 18/2004/CE, i com a criteris d'adjudicació, segons l'article 53 de la Directiva 18/2004/CE². Segons l'advocada general, l'ús de requisits com a criteris d'inclusió també seria compatible amb la legislació comunitària³. Tot i que aquesta consideració obre una perspectiva interessant pel que fa a la capacitat dels organismes contractants d'incloure requisits de comerç just en les clàusules del contracte, el tribunal encara no ha emès el pronunciament sobre la qüestió. Per tots aquests motius, l'orientació que ofereix aquesta guia no pretén reflectir l'argument específic que tracta l'assumpte C-368/10.

COM UTILITZAR AQUESTA GUIA

El capítol II descriu les passes del procés de licitació i la rellevància que tenen els sistemes de verificació per poder implementar criteris socials a la cadena de subministrament de manera efectiva, centrant-se en què es pot demanar en cada etapa. En els països estudiats, hi ha un ampli ventall de procediments relacionats amb els sistemes perquè licitadors i proveïdors acreditin que compleixen els requisits. Alguns ja s'han posat en pràctica, d'altres encara es troben en fase de planificació.

El capítol III descriu detalladament cadascun dels set sistemes de verificació, estructurats de forma similar per a un millor seguiment. Cada instrument legal inclou:

- El context on s'ha desenvolupat
- Exemples d'aplicació reals o ficticis
- Assessorament legal detallat sobre les qüestions orientatives que apareixen en l'anàlisi. Per tal que el lector pugui comprendre clarament els reptes i les oportunitats de cada procés de verificació, es faciliten diverses consideracions legals sobre la seva implementació, acompanyades d'una anàlisi DAFO⁴ (debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats)
- Consells pràctics per a contractants públics basats en l'anàlisi DAFO
- Factors d'èxit per a cadascun dels sistemes

El capítol IV planteja conclusions generals pràctiques per als contractants públics que volen aplicar els criteris de la CPSR.

² Paràgraf 99 i seg. de les conclusions de l'advocada general.

³ Paràgraf 125 i seg. de les conclusions de l'advocada general.

⁴ L'anàlisi DAFO és un mètode de planificació estratègica que s'utilitza per avaluar les debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats relacionades amb un projecte o estratègia. Implica concretar l'objectiu de l'estratègia (en aquest cas, els diferents sistemes de verificació) i identificar els factors interns i externs que afavoreixen o impedeixen assolir-lo.

2 EL PROCÉS DE LICITACIÓ PER A UNA CONTRACTACIÓ PÚBLICA SOCIALMENT RESPONSABLE

ABANS DE LA LICITACIÓ

Abans de convocar un concurs, les administracions públiques poden fer estudis de mercat i/o assessorar-se per conèixer quins són els riscos socials relacionats amb l'adquisició que han planificat. La recerca prèvia pot consistir a contactar amb altres administracions o cercar en bases de dades a Internet, com TED⁵ i Standards Map⁶, per tal de fer-se una idea de quins són els proveïdors actius del sector i els riscos socials que plantegen els estàndards actuals.

Cal que el procés de licitació es dugui a terme respectant en tot moment els principis rectors de la contractació pública: transparència, no discriminació, i igualtat de tracte. Una opció és publicar un anunci previ al Butlletí Oficial, esmentant la contractació prevista i demanant informació dels proveïdors interessats. Es pot efectuar un debat tècnic per ajudar a identificar els riscos potencials de la cadena de subministrament i els mitjans per enfrontar-s'hi. Convé separar clarament aquestes accions de l'inici del procés de contractació formal. Si el debat o consulta tècnica s'utilitza per ajudar a desenvolupar especificacions, és important garantir que això no alteri la competència o atorgui avantatges injustos a alguns proveïdors.

Hi ha **Informació addicional** sobre mètodes previs a la contractació a la guia SMART SPP: <http://www.smart-spp.eu/guidance>.

DEFINICIÓ DE L'OBJECTE DEL CONTRACTE

En aquesta fase, cal determinar l'abast i el títol del contracte. Es tracta d'adquirir únicament un producte acabat, o també hi ha serveis que s'hi relacionen? Això determinarà qui respon a la convocatòria (detallistes, majoristes o fabricants) i com interpreten els requisits.

En un contracte d'obres, pot ser que primer es designi un equip de disseny, que es responsabilitzarà de nomenar el contractista principal. En aquest cas, cal que els contractants pensin quin grau de control volen exercir sobre els subcontractats i els materials utilitzats, i de quina manera comunicaran aquests requisits a l'equip de disseny.

L'objecte del contracte és una oportunitat per especificar clarament el requisit que el producte, servei o obra ha de ser produït en condicions laborals dignes i justes.

5 <http://www.ted.europa.eu/TED/misc/chooseLanguage.do> Última visita: 5 de març de 2012.

6 <http://www.standardstmap.org/en/> Última visita: 5 de març de 2012.

Altres factors a tenir en compte durant aquesta fase són la durada i el pressupost del contracte, i si caldrà fer subcontractacions. Si hi ha dubtes sobre l'efecte dels criteris socials relacionats amb la cadena de subministrament sobre les despeses del contracte o altres factors, una bona opció és introduir-hi alguns elements per flexibilitzar-lo. Això es pot fer mitjançant la inclusió de clàusules o bé amb un acord-marc amb un o diversos operadors. En tots dos casos, el contractant estarà capacitat per augmentar o ajustar l'abast de la compra després d'avaluar el rendiment social/ambiental del contracte inicial, així com el cost i la qualitat. Els acords-marc es poden establir per un període màxim de quatre anys, tal com marca la Directiva 18/2004/CE.

CRITERIS D'INCLUSIÓ I EXCLUSIÓ

Els criteris d'inclusió i exclusió tenen com a objectiu determinar quins operadors econòmics són els indicats per executar un contracte. Hi ha dos tipus de criteris d'exclusió: els que obliguen a excloure un operador i els que habiliten el contractant per excloure un operador. Els primers inclouen vulneracions importants, com corrupció, frau o blanqueig de diner. Pel que fa als segons, abasten situacions diverses, com per exemple fer fallida, negligència professional i incapacitat de satisfer impostos o aportacions a la Seguretat Social.⁷

Cal destacar que els **criteris d'exclusió** s'han d'aplicar a l'operador econòmic que és candidat o està licitant per obtenir el contracte. Pot ser qualsevol tipus d'empresa, agrupació o individu, però no inclou subcontractats, llevat que formin part d'un consorci d'empreses licitadores. Així que es poden exigir declaracions de conformitat amb criteris socials de la cadena de subministrament als subcontractats, i incloure-les com a clàusules d'execució del contracte, però no poden servir per excloure operadors d'un procés de licitació.

Els **criteris d'inclusió** ofereixen un camp més ampli per avaluar les subcontractacions, ja que tenen a veure amb la capacitat financera, econòmica, tècnica i professional global d'executar el contracte. Així, per exemple, els contractants poden demanar informació a l'operador sobre quina part del contracte pensa externalitzar, i quina capacitat tècnica i professional tenen aquests subcontractats. El fet d'incloure criteris socials a les especificacions implica tenir prou capacitat tècnica per complir-los. Per exemple, un contractant pot preguntar sobre aspectes formatius per garantir la correcta aplicació de les condicions de salut i seguretat al lloc de treball.

Les directives inclouen una relació exhaustiva tant dels criteris d'exclusió com els d'inclusió, la qual cosa implica, en general, que no es podran aplicar altres supòsits per excloure operadors d'un concurs.⁸ També hi ha un requisit global

7 Per conèixer la relació completa dels motius d'exclusió, vegeu l'article 45 (1) i (2) de la Directiva 18/2004/CE.

8 En l'assumpte C-538/07 *Assitur*, el TJUE va argumentar que segons la Directiva /92/50/CEE els estats membres podien aplicar "altres motius d'exclusió amb l'objectiu de garantir que es respecten els principis d'igualtat de tracte i transparència, sempre i que aquestes mesures no vagin més enllà del que és necessari per assolir l'objectiu." Les provisions d'exclusió que es desprenen de la Directiva CE/18/2004 són gairebé idèntiques.

per garantir que els criteris que s'apliquen guarden relació i proporcionalitat amb l'objecte del contracte.

Durant la fase de selecció, no es pot exigir una certificació subjecta a un estàndard o procés de gestió social determinat. No obstant això, en alguns casos aquesta certificació pot ser rellevant a l'hora de determinar si un operador compleix els requisits relacionats amb la capacitat tècnica i professional que s'hagin establert. Per exemple, si el contractant demana que s'acreditin aspectes formatius i professionals sobre la seguretat al lloc de treball, llavors un certificació que inclogui tot això en els requisits pot servir per demostrar-ho. Pel que fa als mèrits, també cal considerar altres formes de provar-los.

ESPECIFICACIONS TÈCNIQUES

Les especificacions tècniques són el nucli de qualsevol procés de licitació, amb l'excepció del diàleg competitiu. En tota la resta de procediments, l'entitat contractant ha de definir les seves necessitats, ja sigui mitjançant una descripció tècnica, requisits pel que fa a funcionalitat i execució, o bé una combinació d'aquests elements. Únicament les ofertes que compleixin les especificacions publicades es poden avaluar segons els criteris d'adjudicació.

Les directives sobre contractació permeten que els contractants especifiquin quins **materials i processos o mètodes de producció** són necessaris per als contractes de béns, serveis o obres.⁹ Sol prevaler el compromís de no ser gaire restrictiu pel que fa a les especificacions, per exemple, en referència a un material o mètode patentat o accessible a un únic operador.¹⁰ El plec de clàusules tècniques ha de descriure les característiques dels béns, serveis i obres que s'adquiriran, en comptes de les pràctiques globals de l'empresa.

Els sistemes de verificació poden jugar un paper clau per ajudar a desenvolupar especificacions que incloguin criteris socials de la cadena de subministrament. Per exemple, si un contractant dubta sobre els materials que ha d'especificar en un contracte de provisió d'uniformes, comprovar els processos de certificació social de tercers aplicables a diferents tipus de cotó i fibres sintètiques i els criteris subjacents poden ajudar a definir els requisits (vegeu l'apartat 2.6 sobre certificats). Aquests processos es poden acceptar per demostrar la conformitat amb els criteris. No es permet centrar-se en una certificació o segell determinat, sinó que també cal acceptar formes equivalents d'acreditar-ho.

CRITERIS D'ADJUDICACIÓ

Els criteris d'adjudicació determinen el resultat d'un concurs i poden marcar clarament la importància dels aspectes socials. L'adjudicació basada en "l'oferta econòmicament més avantatjosa" (MEAT) permet avaluar el rendiment social

⁹ Annex VI de la Directiva 18/2004/CE i Annex XXI de la Directiva 17/2004/CE.

¹⁰ En alguns casos, en què tan sols un operador pot obtenir l'adjudicació del contracte, es pot utilitzar un procés de negociació sense haver de publicar un anunci de contractació (vegeu l'article 31(1)b de la Directiva 18/2004/CE).

més enllà del mínim especificat. Hi ha uns quants requisits per formular i aplicar criteris d'adjudicació, entre els quals es troben la transparència (publicant prèviament criteris i factors de ponderació) i la justícia (els criteris d'adjudicació no poden ser discriminatoris o permetre decisions arbitràries). A més, s'ha de tenir en compte igualment el criteri en virtut del qual els criteris d'adjudicació han d'estar "vinculats a l'objecte del contracte"; és a dir, no poden tenir relació amb aspectes aliens a aquest àmbit.

Considerant tots aquests requisits, es poden desenvolupar criteris d'adjudicació per ajudar a diferenciar les ofertes segons el nivell de valor social, com en el cas d'un contractant que vulgui atorgar punts a propostes que ofereixen millors condicions laborals a personal vinculat directament a la producció i lliurament dels béns, serveis o obres. Per fer-ho, la forma d'avaluar les ofertes ha de quedar clara: per exemple, especificant si s'atorgaran més punts als licitadors que incloguin formació als empleats en la metodologia per dur a terme el contracte.

No es permet incloure criteris que vulnerin qualsevol dels principis del Tractat, com ara la discriminació directa o indirecta segons el lloc d'establiment de l'operador. També es pot plantejar com controlar o promoure la conformitat amb els criteris durant l'execució del contracte: és possible incloure'ls en les clàusules del contracte?

CLÀUSULES D'EXECUCIÓ/GESTIÓ DEL CONTRACTE

Les directives de contractació esmenten explícitament la possibilitat d'incloure aspectes socials en les condicions d'execució del contracte.¹¹ Aquestes condicions poden jugar un paper clau per realçar els compromisos adquirits pels licitadors i oferir solucions adequades en cas d'incompliment. També poden servir per incentivar els operadors a oferir nivells de rendiment més elevats vinculant les millores progressives al pagament de primes, per exemple.

Amb tot, les clàusules d'execució del contracte tendeixen a ser més efectives, i també més transparents, quan es relacionen amb qüestions tractades prèviament com a part del procés del concurs de licitació. Tal com va mostrar clarament el TJUE amb la regió Nord Pas de Calais, les clàusules d'execució del contracte no poden ser per si mateixes un criteri per descartar una oferta.¹² La jurisprudència dictamina que els canvis en les clàusules d'execució mentre el contracte està en vigor poden derivar en la necessitat d'un nou procés de licitació.¹³ És important tenir en compte des del principi quin paper jugaran aquestes clàusules a l'hora d'implementar criteris socials. A més, cal que els contractants siguin realistes sobre quin marge de maniobra tenen per gestionar i controlar els compromisos.

¹¹ Directiva 18/2004/CE, Article 26; Directiva 17/2004/CE, article 38.

¹² Assumpte C-225/98 *La Comissió v França*.

¹³ Vegeu-ho concretament en l'assumpte C-496/99 *P Commission v CAS Succhi di Frutta* [2004] ECR I-03801 p. 115-121; Assumpte C-454/06 *pressetext Nachrichtenagentur* [2008] ECR I-04401, i C-91/08 *Wall AG v Stadt Frankfurt am Main*. Si hi ha canvis en un contracte després de l'adjudicació que constitueixin esmenes materials que haguessin pogut permetre l'admissió de més licitadors dels admesos originalment, o l'acceptació d'una oferta diferent de la guanyadora, pot ser necessària l'obertura d'un nou procés d'adjudicació.

3 SISTEMES DE VERIFICACIÓ

1. DECLARACIÓ DEL LICITADOR (ALEMANYA)

1.1 DESCRIPCIÓ DEL SISTEMA DE VERIFICACIÓ

Introduir criteris socials a les clàusules del contracte és una pràctica habitual a Alemanya. La declaració del licitador és un document signat que serveix per acreditar la conformitat amb uns criteris determinats. Els aspectes declarats es poden afegir a les clàusules del contracte signat entre l'administració i l'adjudicatari. Les declaracions del licitador se solen considerar un mitjà per integrar les convencions laborals i socials en el procés de producció internacional. Amb tot, algunes d'aquestes declaracions canvien molt pel que fa a les dades específiques. Alguns municipis treballen amb declaracions graduals, que permeten als proveïdors adoptar mesures enfocades a millorar les pràctiques de la cadena de subministrament, mentre que altres se centren a presentar proves que demostrin que les mesures ja s'han aplicat. Els representants d'ONG estan a favor d'adequar la formulació específica de les declaracions del licitador a cada grup de productes, així com a la complexitat de les respectives cadenes de subministrament i a l'existència d'alternatives produïdes de manera socialment responsable.

En primer lloc, és important comprendre que les declaracions del licitador poden tenir diferents funcions. Poden servir per incloure criteris socials en les clàusules d'execució del contracte, de manera que poden modificar-ne les condicions generals i específiques. D'altra banda, també poden servir per demostrar la conformitat amb els criteris socials en qualsevol etapa del procés de licitació. A més, pot ser útil perquè el licitador exposi quin tipus d'acreditació independent presentarà com a mitjà per demostrar que compleix els criteris. Normalment, això té lloc durant l'etapa de selecció.

1.2 UN EXEMPLE PRÀCTIC

Dos advocats es van encarregar d'examinar dues declaracions diferents del licitador per a aquesta guia. Arran de les seves opinions, van sorgir diverses qüestions legals a debatre, les quals tractem en l'apartat 1.3.2.

L'Annex 1 conté una declaració del licitador editada i utilitzada per la ciutat de Bremen, que ja s'ha portat a la pràctica per a diferents grups de producte, però encara no s'ha avaluat. En l'Annex 2, hi ha un model de declaració de licitador¹⁴

¹⁴ El model de declaració del licitador el van desenvolupar les ONG alemanyes CIR i WEED a partir de l'assessorament legal de Krämer/Krajewski (2010). Per obtenir informació complementària sobre els criteris usats, vegeu: Krämer/Krajewski (2010), CIR/CorA/WEED (2010): p.7-32.

redactat per a la provisió de roba¹⁵. L'Annex 3 conté les convencions de l'OIT que exigeix el model de declaració del licitador. En l'Annex 4 hi ha els criteris referits a mitjans d'acreditació independents i iniciatives de diversos grups d'interès (MSI).

El **model de declaració del licitador** (Annex 2) té dues funcions. En la primera declaració, el licitador es compromet a demostrar la conformitat amb els criteris socials mitjançant l'aportació de proves independents, com ara formar part d'una iniciativa amb altres socis. Pel que fa a la segona declaració, serveix per incloure criteris socials quan no és possible presentar una acreditació independent. El licitador es compromet a aplicar mesures específiques enfocades a garantir la conformitat amb els criteris socials, en comptes d'acreditar-los.

La **declaració del licitador de Bremen** conté tres tipus de declaracions, a partir de les quals el licitador pot escollir un o més punts per aportar la verificació adequada. La tercera és una autodeclaració: el licitador declara que compleix els requisits laborals bàsics de l'OIT, però no aplica mesures concretes ni aporta cap acreditació independent. Ha de declarar que s'informarà sobre les condicions laborals i que comunicarà quins són els seus proveïdors a l'òrgan contractant en cas que aquest ho sol·liciti.

15 En el cas del sector tèxtil, ja hi ha alguns mitjans de verificació fiables, però encara no tenen gaire implantació en els mercats. L'acreditació independent pot ser requerida sobretot en els casos d'adquisició de productes amb requisits tècnics específics. El grup de productes de les tecnologies de la informació també s'adapta bé a les declaracions del licitador. Pel que fa a les TIC, encara no disposen de cap certificació o segell fiable. De moment, Apple s'acaba d'adherir a la Fair Labour Association (FLA), i encara és massa aviat per avaluar-ne les conseqüències. En el futur, veurem si l'empresa pot demostrar la responsabilitat social de les seves fàbriques com a part del compromís amb la FLA. Per obtenir més informació sobre models de declaració del licitador en l'àmbit dels productes relacionats amb Internet, vegeu: CIR/CorA/WEED (2010): 35-44.

1.3 ANÀLISI LEGAL

1.3.1 ANÀLISI DAFO DES DEL PUNT DE VISTA LEGAL

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> • L'ús de declaracions del licitador és compatible amb la legislació comunitària i el GPA. • L'ús de mesures concretes i les declaracions del licitador són una possible via per implementar les normes laborals bàsiques de l'OIT en productes en què no existeix la possibilitat d'acreditar independentment la conformitat abans d'adjudicar el contracte. En aquests casos, caldrà que la verificació s'executi com a part de la gestió del contracte. • De moment, l'ús de declaracions del licitador per integrar els estàndards socials en clàusules addicionals del contracte és l'opció més segura que hi ha. • Les ofertes dels licitadors que no han acceptat les clàusules d'execució del contracte s'han de descartar. • Les clàusules d'execució del contracte generen obligacions legalment vinculants per als adjudicataris i, si hi ha conformitat i proporcionalitat amb les lleis estatals, els subcontractats. • Les mesures concretes permeten que empreses certificades i no certificades participin en el procés de licitació. 	<ul style="list-style-type: none"> • Si l'òrgan contractant no sol·licita acreditació independent, trasllada el problema de la verificació a la fase d'execució del contracte. • Les declaracions del licitador utilitzades en les clàusules d'execució del contracte no es poden aplicar com a especificacions tècniques o criteris d'adjudicació encoberts, la qual cosa significa que no poden ser avaluades detalladament com a part del procés de licitació. • Normalment, una declaració del licitador tan sols afecta el contractista principal, de manera que l'òrgan contractant es pot trobar amb limitacions a l'hora de fer complir les provisions als subcontractistes, arran de les consideracions sobre la relació contractual entre dues o més parts.

OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Igual que totes les clàusules contractuals, les declaracions del licitador es poden adaptar a les característiques del concurs (per exemple, a un grup de productes). • Les declaracions del licitador també es poden aplicar en altres fases del procés de contractació, tenint en compte les diferents normes que s'apliquen en aquestes etapes. • Les declaracions del licitador graduals també poden servir per a grups de productes per als quals encara no existeixen alternatives de compra socialment responsables, mitjançant la introducció de mesures concretes. • Es poden incorporar requisits que superen les convencions laborals fonamentals de l'OIT (vegeu l'apartat 4.3.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • Actualment, l'ús de declaracions del licitador graduals encara es debat legalment (vegeu l'apartat 1.3.2). • Per tal de tenir la màxima seguretat legal, cal que les declaracions del licitador siguin clares, proporcionades i verificables. Això requereix molta implicació tant per part del contractista com de l'òrgan contractant. • Es pot debatre fins a quin punt la inclusió dels sindicats en les mesures es pot exigir explícitament i si és proporcionat. Incloure sindicats i organitzacions de drets humans únicament es pot requerir si estan implantats als països o regions de producció. • També convé consultar la llei nacional del país de l'òrgan contractant, per tal de garantir que estan permesos el nivell de les penalitzacions del contracte i qualsevol requisit per als subcontractistes.

1.3.2 CONFORMITAT AMB LA LEGISLACIÓ VIGENT

L'ús de declaracions del licitador és compatible amb la legislació comunitària i el GPA. El seu ús per integrar els estàndards socials com a clàusules addicionals del contracte és la forma legal més adient de fer-ho.

A l'hora d'expedir una declaració del licitador, cal que els òrgans contractants tinguin en compte els requisits següents:

- Cal que sigui comprensible i precisa.
- Ha de respectar el principi de proporcionalitat, particularment pel que fa a l'abast i volum del contracte, la probabilitat d'incomplir els estàndards laborals i socials, la complexitat i transparència de la cadena de subministrament i de les alternatives de contractació existents.
- Cal que respecti el principi d'igualtat de tracte i no discrimini els licitadors actuals o potencials de manera no permesa.
- Ha d'incloure la vinculació a l'objecte del contracte.
- I cal que es comuniqui d'acord amb els requisits de transparència inclosos a les normes europees i estatals, particularment les relacionades amb la documentació d'un concurs.

Quan les declaracions compleixen aquests requisits, esdevenen un mètode fiable i apropiat d'introduir criteris socials a un procés de licitació.

No obstant això, encara hi ha algunes qüestions legals que poden afectar la redacció de declaracions del licitador, i alguns punts de debat que generen opinions diferents arran de la manca de jurisprudència en aquest àmbit. Aquests aspectes, formulats com a pregunta, són els següents:

Cal que l'òrgan contractant verifiqui la informació que el contractista ha inclòs en la declaració?

La tercera opció de la declaració del licitador de Bremen (vegeu l'Annex 1) encara és discutible. Mosters (2012: 22-24) va concloure que els òrgans contractants únicament poden demanar allò que poden verificar, ja que legalment no es permetria fer una relació de requisits que no acaben garantint els resultats esperats. Introduir una mesura d'abast nacional és adient per garantir l'assoliment de l'objectiu desitjat únicament si reflecteix realment l'interès per assolir-lo de manera sistemàtica i consistent.

La informació que un licitador inclou en la seva declaració no pot satisfer els requisits que marca la convocatòria del concurs si l'òrgan contractant no verifica les dades sistemàticament. Buchmüller/Falke (2012b) i Zieres (2012) han conclòs que la declaració de Bremen compleix els requisits pel que fa a verificació, ja que l'obligació contractual no queda supeditada a la demostració de conformitat (Buchmüller/ Falke 2012b: 3).

Com evitar que una declaració del licitador es confongui amb les especificacions tècniques o els criteris d'adjudicació? És possible exigir una validació abans d'adjudicar el contracte?

Primer, és important esmentar que si la declaració del licitador s'utilitza en la fase de les clàusules d'execució del contracte, legalment no està permès seleccionar aquells licitadors que han ofert una "millor" acreditació independent, incloent-hi més criteris que altres declaracions. Legalment, tampoc es considera admissible eliminar un licitador del procés d'adjudicació del contracte perquè s'ha decantat per presentar mesures concretes, mentre que altres poden aportar acreditacions independents.

Mosters argumenta que la Comissió Europea defineix les clàusules d'execució del contracte com a clàusules que tothom hauria de ser capaç de satisfer durant l'execució del contracte (Mosters 2012: 26). De manera que la possibilitat de demanar una validació o certificat d'aptitud adjunta a la declaració del licitador encara és discutible (vegeu l'article 1 a, del model de declaració del licitador). Buchmüller/Schnutenhaus (2012) assenyalen que "l'òrgan contractant també pot demanar una validació o certificat d'aptitud adjunta a la declaració del licitador". A la pràctica, això és el que passa, per exemple, en el context de contractació d'electricitat verda: l'òrgan contractant pot obligar el licitador que la seva oferta esmenti la central d'energia que produeix l'electricitat verda que es proveirà. Després del període de lliurament, el licitador és obligat –d'acord amb les clàusules del contracte– a demostrar que ha proveït energia verda produïda a la central especificada en el contracte. Potser aquest "enfocament en dues passes" es podria adaptar i usar en l'àmbit de la "contractació social".

Krämer i Krajewski assenyalen que la conformitat amb les condicions que estableix el contracte no té rellevància a l'hora d'adjudicar-lo. Amb tot, també aclareixen que té la qualitat de poder diferenciar els licitadors, sense que aquesta conformitat es pugui confondre amb les especificacions tècniques o els criteris d'adjudicació. Fins i tot argumenten que, legalment, es poden demanar validacions o certificats d'aptitud abans d'adjudicar el contracte, ja que, finalment, tan sols aquells licitadors que esperen complir les condicions s'hi poden presentar. Per tal de minimitzar el risc que el licitador no satisfaci els criteris (que pugui provocar un endarreriment desproporcionat del contracte), cal permetre la possibilitat de comprovar l'aptitud del licitador prèviament, per això l'administració pública pot demanar als clients potencials que ho acreditin (Krajewski/Krämer 2010: 28-30).

Les administracions locals poden demanar que una declaració del licitador tingui requisits que superin les convencions fonamentals de l'OIT?

El fet que els contractants demanin requisits que superin el marc establert per les convencions fonamentals de l'OIT encara és objecte de debat (vegeu la introducció de l'apartat I). Mosters creu que hauria de ser possible, amb la condició que aquestes demandes addicionals compleixin els requisits següents: que siguin acceptades universalment per la gran majoria d'estats com a drets fonamentals inalienables o bé que dins l'Estat del licitador es consideri que formen part indispensable de les seves convencions morals, de manera que l'incompliment, que està vinculat amb el bé que serà proveït, sigui inacceptable. Per exemple: segons Mosters, molts estats consideren que els Drets de l'Infant són drets fonamentals, tal com estableix la convenció de l'ONU i, per tant, es poden incloure legítimament en la convocatòria. Amb tot, encara es discuteix si tot això s'aplica igual pel que fa a la Convenció sobre Drets Econòmics, Socials i Culturals (Mosters 2012: 19).

Es poden formular mesures concretes en la declaració del licitador?

Les mesures concretes són les accions endegades pel contractista, en el marc d'un pla temporal definit, amb l'objectiu de millorar les condicions de vida i laborals al llarg de la cadena de subministrament dels productes, serveis o obres que ofereix. Les declaracions del licitador poden exigir la introducció d'aquestes mesures en l'etapa d'execució del contracte, però s'han de plantejar amb cura. Cal que les mesures compleixin els criteris previstos, la qual cosa implica que, en aquest cas, sigui important avaluar els problemes dels processos de producció per separat. Mosters defensa que cal que la mesura prevista tingui un impacte real i mesurable sobre el procés de producció dels béns o serveis específics que es lliuraran a l'organisme contractant. També és necessari ajustar els requisits esmentats en el model de declaració del licitador de l'Annex 1 als petits licitadors o al lliurament de béns a curt termini, amb l'objectiu de respectar la proporcionalitat. A més, Mosters recomana que, a diferència del model del licitador d'aquesta guia, les mesures concretes es plantegin amb més detall (Mosters 2012).

És legal utilitzar una declaració del licitador gradual?

La qüestió d'escollir entre una acreditació independent que demostrï el compliment de les convencions laborals esmentades i la introducció de mesures concretes pot plantejar dubtes legals. Si s'inclouen les dues opcions en el mateix procés de licitació, és possible que un licitador que hagi acreditat la implementació de manera independent argumenti que aquells que només han aportat proves referides a les mesures concretes han tingut un avantatge injust, per exemple, per culpa dels alts costos que implica una certificació per part de tercers o la participació en iniciatives MSI. No obstant això, el principi d'igualtat de tracte també exigeix que diferents situacions no es tractin de manera igual, llevat que aquest tractament es justifiqui objectivament. De manera que es podria considerar que constitueix un incompliment el fet d'aplicar el mateix tracte a contractistes en diferents situacions dins de les seves cadenes de subministrament.

En qualsevol cas, sembla que l'ús de declaracions del licitador com a clàusules del contracte podria evitar aquest problema, perquè únicament l'adjudicatari haurà de demostrar la conformitat o aplicar les mesures concretes que ha proposat. Amb tot, l'ús de la declaració del licitador en altres fases del procés de contractació podria generar problemes.

Com es pot tractar la informació poc fiable o incompleta que es presenta amb la declaració del licitador?

Tal com s'ha constatat, per als procediments que superin els límits de la UE, la declaració s'ha d'incloure en la documentació del concurs. Això vol dir que l'organisme contractant ha de decidir com tractar amb els licitadors que no presenten les declaracions, són incompletes o bé contenen informació poc fiable (per exemple, quan el contractant té informació independent sobre infraccions en la cadena de subministrament). Segons el principi d'igualtat de tracte, en general els organismes contractants tenen l'obligació d'excloure els operadors que no presentin –o bé que ho facin de forma incompleta– documentació considerada obligatòria per al concurs. El principi d'igualtat de tracte implica que aquest enfocament també s'ha d'aplicar a tots els candidats o licitadors d'un concurs.

D'alguna manera, la complexitat augmenta quan un organisme contractant té raons per dubtar sobre l'autenticitat o integritat de la declaració d'un operador. En aquest cas, l'organisme contractant generalment sol intentar aclarir-ho o confirmar-ho amb el mateix operador abans de decidir si la informació és fiable. Un altre cop, el principi d'igualtat de tracte significa que s'ha d'aplicar el mateix tractament a tots els operadors que es troben en una situació similar.

Es pot usar la declaració del licitador i un altre sistema de verificació?

Les declaracions del licitador es poden combinar amb altres sistemes de verificació (sol·licitar informació o qüestionaris de seguiment).

Cal que una declaració del licitador identifiqui els grups de productes clau?

Les declaracions del licitador –igual que qualsevol clàusula contractual– es poden adaptar a les característiques del concurs. Per satisfer el requisit de proporcionalitat, una bona idea és fer una declaració del licitador adaptada específicament al grup de producte que es vol adquirir. En alguns sectors, la cadena de subministrament és més complexa que en altres, de manera que, a vegades, no seria proporcionat exigir que el licitador acrediti la conformitat amb les convencions fonamentals de l'OIT en tota la cadena de subministrament. A banda, els problemes dels processos de producció poden variar molt.

1.3.3 ETAPA DEL PROCÉS DE CONTRACTACIÓ

Si s'inclouen criteris socials en les clàusules d'execució del contracte mitjançant la declaració del licitador, legalment no es permet usar aquesta declaració com a criteri d'adjudicació (per exemple, atorgant punts segons la resposta del licitador). Tampoc es permet usar-la com a criteri d'inclusió. Les declaracions del licitador no s'han de fer servir com a especificacions tècniques encobertes. No obstant això, és possible adaptar el concepte bàsic de la declaració del licitador perquè s'usi en una o més etapes del procés de licitació (per exemple, en els criteris d'inclusió i en les clàusules d'execució del contracte).

1.3.4 CONCLUSIONS LEGALS

La utilització de declaracions del licitador per integrar criteris socials en la contractació pública en la fase de les clàusules de millora del contracte té una sòlida fonamentació legal. Com a conseqüència, les declaracions del licitador ofereixen la possibilitat d'exigir requisits importants al contractista, els quals tenen un gran potencial per millorar les condicions laborals i de vida al Sud global. No obstant això, la declaració del licitador –sobretot si l'organisme contractant hi introdueix mesures concretes– s'ha de publicar estrictament d'acord amb la legislació comunitària, el GPA i les lleis estatals de contractació.

Recomanacions per als contractants públics

En primer lloc, és important que si hi ha grups de productes amb certificats o segells que exigeixen estàndards i criteris d'alta qualitat (com ara de comerç just o FSC), l'òrgan contractant els sol·liciti. Des de la perspectiva del desenvolupament, no té sentit usar una declaració del licitador gradual si hi ha molts certificats i segells subjectes a un grup de productes. En aquest cas, n'hi ha prou a fer referència als criteris relacionats amb aquestes certificacions en la convocatòria del concurs i, després, demanar al licitador que ho acrediti directament o amb una equivalència.

Segon, és important que l'acreditació presentada sigui independent i versemblant.¹⁶ També cal exigir-la en la declaració del licitador.

En tercer lloc, si un grup de productes no disposa de suficients certificats i segells fiables i independents, es recomana utilitzar una declaració del licitador

¹⁶ Per a una definició independent i fiable d'acreditació, vegeu: CorA/CIR 2009: 15.

que inclogui mesures concretes, que seran útils per millorar les condicions de producció. Si l'òrgan contractant es veu obligat a usar declaracions del licitador graduals perquè no hi ha prou alternatives, llavors verificar la informació tramesa pel licitador té una importància vital. Per assolir millors condicions de producció, no és recomanable oferir la possibilitat de seleccionar l'opció "autodeclaració" de la declaració del licitador.

1.4 CONCLUSIONS PRÀCTIQUES PER A CONTRACTANTS (ANÀLISI DAFO)

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> • Les declaracions del licitador no són una nova eina de contractació pública. Els compradors ja han tingut l'oportunitat d'adquirir experiència en altres camps. • Les declaracions del licitador es poden fer servir en processos per sobre o per sota dels llindars establerts. • Mitjançant la presentació d'acreditacions versemblants podrem evitar sancions o costoses dissolucions de contracte. 	<ul style="list-style-type: none"> • De moment, a Alemanya no hi ha respostes polítiques a qüestions relacionades amb l'obligació de generar mètodes d'acreditació i avaluació. Això és massa exigent per a molts municipis, i requereix que el comprador sàpiga quins problemes poden aparèixer en el procés de producció del bé que s'ha d'adquirir o que prèviament hagi fet tota la recerca necessària.
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Amb aquesta eina, les administracions públiques poden donar un suport actiu al mercat de béns produïts de manera socialment responsable. 	

1.5 FACTORS D'ÈXIT

Per tal de fer que els processos de verificació tinguin èxit, cal que l'òrgan contractant verifiqui la informació de l'empresa, sobretot quan presenta mesures concretes.

2. QÜESTIONARI DE SEGUIMENT (SUÈCIA)

2.1 DESCRIPCIÓ DEL SISTEMA DE VERIFICACIÓ

Suècia es distingeix per ser un dels Estats membres de la UE que més s'ha compromès políticament¹⁷ amb la contractació pública socialment responsable i la seva aplicació pràctica. El Consell Suec de Gestió Ambiental (SEMCo)¹⁸ –com a centre competencial bàsic per a la implementació de la CPSR– desenvolupa criteris específics per a productes destinats a la contractació sostenible, ofereix informació de context, assessorament i formació, suport tècnic i ajut als contractants públics en l'àmbit estatal, regional i local.

Al llarg del procés d'elaboració dels criteris socials, s'ha detectat que, per tal d'arribar a garantir la conformitat amb els estàndards socials internacionals, i així poder adquirir productes elaborats de manera respectuosa amb les condicions laborals bàsiques i les convencions fonamentals de l'OIT, el seguiment dels proveïdors és una etapa fonamental del procés de licitació. Per això, SwedWatch (Suècia)¹⁹ ha desenvolupat una eina per controlar els criteris socials. L'enfocament suec parteix de la percepció que fer complir la conformitat requereix mecanismes de control.

El qüestionari de seguiment es basa en la idea que moltes vegades unes quantes preguntes destinades als proveïdors són útils per verificar les declaracions presentades i contribuir a demostrar que es compleixen els criteris socials al llarg de la cadena de subministrament. És una manera de saber fins a quin punt s'han respectat els criteris exigits durant l'execució del contracte. Els requisits socials que estableixen les administracions públiques sueques es formulen com a clàusules d'execució del contracte.

El qüestionari

El qüestionari de seguiment (vegeu Annex 5) conté 15 preguntes relacionades amb l'estructura interna del contractista, els acords que manté amb els seus proveïdors, el coneixement dels processos d'aquests proveïdors, així com de les mesures que el contractista ha endegat per garantir la conformitat amb els requisits socials i ètics al llarg de la cadena de subministrament, i les eines previstes per tractar els problemes en aquest àmbit.²⁰ Per mostrar aquests esforços i els dels seus subcontractistes destinats a garantir que es compleixen

17 A banda de l'Article 9 a) de la Llei de regulació de la contractació, el 2010 els òrgans contractants han de tenir en compte aspectes ambientals i socials en relació amb les contractacions públiques, si la naturalesa de la contractació així ho requereix. Vegeu la Llei de contractació pública sueca 2010: 571.

18 Més informació a www.msr.se Última visita: 20 de febrer de 2012.

19 SwedWatch és una ONG sueca amb experiència contrastada en l'àmbit de les cadenes de subministrament globals. Vegeu <http://www.swedwatch.org/en> Última visita: 20 de febrer de 2012.

20 Cal que el proveïdor respongui on s'ubica la producció: territori i ciutat/regió. Però també ha de revelar la ubicació dels teixits si l'òrgan contractant vol fer una auditoria. El qüestionari no tracta aspectes com els materials, la tecnologia, etc.

les condicions socials en la fase de producció, cal que el contractista aporti documentació complementària. Les preguntes tenen a veure amb la fabricació dels béns proveïts pel contracte que és objecte de seguiment. L'operador que hi participa ha de respondre-les.

Guia orientativa per a administracions públiques

A més del qüestionari, SwedWatch ha elaborat una guia orientativa dissenyada perquè les administracions públiques²¹ puguin avaluar la qualitat de les respostes i comparar-les, així com assessorar els operadors²². La guia per a administracions té l'objectiu d'ajudar els contractants públics a interpretar correctament cada resposta.

Per recopilar i avaluar les respostes, s'utilitza un codi de color verd, groc i vermell. Si la conformitat amb el requisit de la pregunta és total, s'obté el color verd; si és parcial, groc; i en cas que no hi hagi conformitat, vermell. Després, els operadors o licitadors es poden comparar entre ells per sectors productius, o bé amb altres proveïdors d'un municipi concret. Els licitadors que obtinguin el tant per cent més elevat de respostes en vermell s'han de sotmetre a un examen més exhaustiu i ser consultats directament. Els licitadors que responguin negativament a les preguntes 2, 3, 4 i 5 (sobre si disposen de personal que es responsabilitzi dels requisits ètics i socials, i sàpiga on s'ubica la producció, quins riscos s'han tractat i els requisits per als proveïdors) sempre suposen un alt grau de risc; i cal examinar-los més detalladament i dialogar-hi.

Àmbit d'aplicació

El moment de respondre al qüestionari té lloc durant la fase d'execució del contracte, és a dir, després d'adjudicar-lo. És una eina de control posterior que el contractista (i no el licitador) cal que respongui en el context d'execució del contracte. Se suposa que els proveïdors han de disposar de mecanismes per garantir que la producció s'ajusta a les condicions laborals requerides. El seguiment d'aquests processos es fa mitjançant un qüestionari, que el contractant públic ha d'utilitzar com a eina de control per esbrinar fins a quin punt els criteris exigits s'han respectat en l'execució del contracte. Si les respostes mostren que és probable que el proveïdor no respecti els criteris socials, cal que l'òrgan contractant també tingui l'opció de fer una auditoria de la producció. A més, si el proveïdor no respon a les preguntes satisfactòriament, l'òrgan contractant pot sancionar-lo (sempre i que el contracte ho reguli).²³

21 Per manca d'espai, no va ser possible adjuntar la guia orientativa per a administracions públiques sencera en aquest document. Les administracions públiques interessades a tenir més informació sobre la guia orientativa o que vulguin obtenir-ne una còpia poden contactar amb el consorci LANDMARK a <http://www.landmark-project.eu>.

22 La guia orientativa per a empreses "Aclariments i comentaris sobre el document de seguiment" es pot obtenir en anglès al web del SEMCo: http://offentlig.csr-kompassen.se/doc/msr_csr_exempel_forklaringstexter_EN.pdf Última visita: 20 de febrer de 2012.

23 Entrevista telefònica amb el SEMCo a càrrec de WEED e.V., març de 2012.

2.2 EXEMPLE D'APLICACIÓ²⁴

Segons els coordinadors del projecte del SEMCo, si bé alguns contractants han establert criteris socials en els seus processos de contractació, encara han de completar-ne el seguiment.²⁵ L'entitat sueca recomana que el seguiment s'efectui al cap de sis mesos d'haver començat el contracte. El CSR Compass²⁶ va publicar el qüestionari al final del març de 2011, de manera que encara no es disposa d'experiència pràctica. Es preveu que els primers seguiments amb aquest document tinguin lloc el 2012 i, per tant, encara no hi ha dades de referència pel que fa al seu ús, ni tampoc jurisprudència relacionada.²⁷

2.3 ANÀLISI LEGAL

2.3.1 ANÀLISI DAFO DES DEL PUNT DE VISTA LEGAL

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> • El qüestionari es pot aplicar com a eina de control després de l'adjudicació del contracte sense que es vegi afectat per les lleis de contractes. (Mosters 2012: 13) • La utilització d'aquest qüestionari és compatible amb la legislació comunitària i el GPA. (Buchmüller/Falke 2012a: 7) • Com que aquest qüestionari té una estructura clara i la guia ofereix orientacions detallades, és una eina fàcil d'utilitzar i que permet estalviar temps i diners. Des d'una perspectiva legal, ajuda a respectar els principis de transparència i proporcionalitat. (Zieres 2012: 11) 	<ul style="list-style-type: none"> • El qüestionari no es pot usar com a condició prèvia del contracte en un context de criteris socials que fan la funció d'especificacions tècniques o com a criteris d'adjudicació. (Buchmüller/Falke 2012a: 7) • L'òrgan de contractació no pot exigir als licitadors que presentin el qüestionari completat juntament amb la seva oferta. (Mosters 2012: 13)

²⁴ El qüestionari de seguiment està disponible en anglès al web del CSR Compass http://offentlig.csr-kompassen.se/doc/msr_csr_exempel_frageformular_EN.pdf Última visita: 21 de febrer de 2012.

²⁵ Els Consells dels Comtats Suecs han utilitzat qüestionaris de seguiment similars.

²⁶ Plataforma d'informació per al licitador del sector públic i privat del CSR Compass. De moment, tan sols està disponible en suec, tot i que segurament aviat es traduirà a l'anglès: <http://www.csr-kompassen.se/> Última visita: 5 de març de 2012.

²⁷ Entrevista telefònica amb el SEMCo a càrrec de WEED e.V., març de 2012.

OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • El qüestionari es pot utilitzar com a precondició del contracte si l'òrgan contractant vol verificar l'aptitud tècnica i/o professional pel que fa als criteris socials del licitador. (Buchmüller/Falke 2012a: 7) • L'ús del qüestionari es pot combinar amb altres mesures de verificació, com declaracions del licitador, transparència i difusió d'informació. (Buchmüller/Falke 2012a: 7) • Dins de les clàusules del contracte, es pot considerar la possibilitat d'incloure l'obligació, per part de l'adjudicatari, d'omplir i lliurar el qüestionari a l'òrgan contractant en un període determinat un cop s'ha adjudicat el contracte. (Zieres 2012: 11) 	<ul style="list-style-type: none"> • No hi ha jurisprudència relacionada amb l'ús del qüestionari. (Zieres 2012: 11)

2.3.2 CONFORMITAT AMB LA LEGISLACIÓ VIGENT

El qüestionari de seguiment pot servir per garantir la conformitat amb els criteris socials que especifiquen les clàusules d'execució del contracte. Si els licitadors no queden exclosos en funció de les seves respostes, no hi ha dubte que el procediment respecta les lleis de contractació. (Mosters 2012: 34)

El contractista està obligat a respondre al qüestionari?

El contractista²⁸ té l'obligació de respondre a les preguntes de l'òrgan contractant únicament si el qüestionari de seguiment forma part de les condicions del contracte, i això ha estat acceptat pel contractista (Buchmüller/Falke 2012a: 7). Per tant, per tal de satisfer els requisits de transparència, el qüestionari s'ha d'haver adjuntat prèviament amb la documentació del concurs. (Mosters 2012: 35, Zieres 2012: 13)

Les respostes incompletes impliquen algun incompliment?

Malgrat que el qüestionari permet que l'òrgan contractant identifiqui possibles incompliments del contracte després de la seva adjudicació, les respostes incompletes no poden servir per demostrar que no s'ha respectat el contracte (Buchmüller/Falke 2012a: 7). Per això, l'òrgan contractant no pot demandar el licitador ni rescindir el contracte en funció únicament de les seves respostes (Mosters 2012: 36). Per fer-ho, caldria que demostrés l'incompliment d'una o més condicions específiques del contracte relacionades amb els criteris socials (Buchmüller/Falke 2012a: 8).

²⁸ Convé tenir en compte que les condicions del contracte poden incloure l'obligació de respondre al qüestionari, però només es pot aplicar al contractista. No es pot obligar a fer-ho a cap altre operador econòmic de la cadena de subministrament (és a dir, "el nivell de producció més proper"). Buchmüller/Falke 2012a: 7.

D'altra banda, si el contractista no respon a les preguntes de l'òrgan contractant, pot estar incorrent en un incompliment del contracte. (Buchmüller/Falke 2012a: 7) A més, si el qüestionari s'inclou satisfactòriament dins de les clàusules d'execució que ha d'acceptar l'adjudicatari, els licitadors podrien quedar exclosos del concurs si es neguen a acceptar aquestes condicions.²⁹ (Zieres 2012: 13)

En respondre al qüestionari, el contractista està revelant informació confidencial?

Mosters esmenta l'opinió legal de Krajewski/Krämer (2010) i assenyala que revelar informació sobre la cadena de subministrament podria constituir una revelació de secrets industrials i empresarials per part del contractista.³⁰ Per tant, segons Mosters (2012) cal que el dret a l'interès econòmic legítim quedi en secret. A banda dels aspectes jurídics relacionats amb la competència, hi ha altres aspectes que val la pena protegir: processos, tecnologia, materials, fórmules, etc. (Goede/Herrmann 2012: § 4 VOL/B Rn. 55). En aquest context, no queda clar si les preguntes del qüestionari de seguiment –enfocades a obtenir informació sobre la cadena de subministrament i les condicions de regulació laboral– tenen a veure amb el secret empresarial. (Mosters 2012: 37)

Proporcionalitat i esforç requerit

En certa mesura, l'anàlisi del qüestionari pot comportar un esforç significatiu per al licitador. En aquest sentit, hi pot haver dubtes, per exemple, quan el contracte és per un import relativament baix o no hi ha cap indicatiu de la vulneració dels estàndards laborals o socials relacionat amb els productes en qüestió (Zieres 2012: 12). Per tant, és recomanable sol·licitar el qüestionari en contractes de grups de productes d'alt valor i risc, en què hi pot haver sospites de potencials vulneracions de les convencions laborals i socials.

2.3.3 ETAPA DEL PROCÉS DE CONTRACTACIÓ

El qüestionari ha de servir d'instrument per controlar la conformitat de les condicions socials que marquen les clàusules d'execució del contracte. Aquesta aplicació no afecta cap llei de contractació (Mosters 2012: 13).

Per contra, si el qüestionari es pot usar com a condició prèvia a l'adjudicació del contracte i si es pot obligar els licitadors a respondre'l com a part de la seva oferta és una qüestió que genera més dubtes. En aquest cas, la manca de conformitat o no acabar de completar el qüestionari implica l'exclusió del procediment. Mosters (2012) planteja interrogants legals, argumentant que hi ha dubtes raonables sobre demanar que el licitador ompli un qüestionari, fins i tot si les respostes tampoc no es consideren especificacions tècniques o criteris d'adjudicació del contracte. Aquests dubtes s'han plantejat perquè, en aquest moment, pot ser que el comprador no tingui un interès legítim

²⁹ Les ofertes dels licitadors que no han acceptat cap d'aquestes condicions no compliran els documents del contracte i, per tant, quedaran excloses (Comissió Europea 2010: 43).

³⁰ Krajewski/Krämer (2010: 21).

a demanar informació sobre les condicions en els establiments i la cadena de subministrament de les empreses que no contractarà. (Mosters 2012: 41, Zieres 2012: 12)

Buchmüller/Falke (2012a) veuen la possibilitat d'usar el qüestionari per avaluar l'*aptitud tècnica i/o professional* del licitador pel que fa als criteris socials. No obstant això, en el context legal vigent hi ha un debat sobre si els òrgans contractants poden tenir en compte els criteris socials amb l'objectiu de determinar l'*aptitud tècnica i/o professional* d'un licitador, i/o fins a quin abast. Durant els mesos propers, la situació legal s'anirà aclarint³¹. Mentre que el qüestionari es pot usar per determinar l'*aptitud tècnica i/o professional* d'un licitador, no es pot fer servir com a *especificació tècnica* o com a *criteri d'adjudicació*³² del contracte. Això es deu al principi d'igualtat de tracte (Article 2 de la Directiva 2004/18) (Buchmüller/Falke 2012a: 8). Buchmüller/Falke (2012a) assegura que “si l'òrgan contractant defineix “especificacions tècniques socials” o “criteris socials d'adjudicació del contracte”, ha de quedar clar quina oferta està conforme amb els criteris. El qüestionari no té la capacitat de respondre a aquesta pregunta, ja que només indica probabilitats”.

2.3.4 CONCLUSIONS LEGALS

L'ús del qüestionari és compatible amb la legislació comunitària i els Acords sobre Contractació Governamental (GPA), sempre i que:

- l'òrgan contractant defineixi les condicions del contracte pel que fa als criteris socials que han d'acceptar els licitadors.
- segons les condicions del contracte, el contractista –deixant de banda els criteris socials– tingui l'obligació de respondre al qüestionari.
- Quedi clar que les respostes del contractista no serveixen per demostrar adequadament que hi ha un incompliment del contracte.
- l'òrgan contractant no reveli cap mena d'informació qualificada com a confidencial per part del contractista. El qüestionari suec compleix aquesta condició.

31 El TJUE decidirà en casos sobre contractació pública i criteris ecològics i socials (assumpte C-368/10). L'advocada general argumenta, en el dictamen del 15 de desembre de 2011, que els criteris socials es poden fer servir per conèixer les aptituds tècniques d'un licitador. L'advocada general fonamenta l'argumentació en l'article 48 paràgraf 2 c) de la Directiva 2004/18 de requisits socials. (Per a informació addicional, vegeu l'opinió de l'advocada general, p. 133).

32 Cal destacar que, arran del marc legal vigent, és discutible si (o fins a quin abast) els òrgans contractants poden considerar que els criteris socials són “especificacions tècniques socials” o “criteris socials d'adjudicació del contracte”.

2.4 CONCLUSIONS PRÀCTIQUES PER A CONTRACTANTS (ANÀLISI DAFO)

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> • Es tracta d'un instrument fàcil d'usar i que estalvia temps i diners, ja que presenta una estructura clara i la guia orientativa ofereix assessorament detallat. • Mitjançant l'avaluació del qüestionari, el comprador obté un ampli ventall d'informació que li podrà indicar si el proveïdor té una visió general de la seva cadena de subministrament i producció. • Es demana als contractistes que presentin documentació per demostrar el seu compromís amb diversos aspectes de la producció sostenible. 	<ul style="list-style-type: none"> • A la pràctica, no sempre és fàcil interpretar totes les respostes del qüestionari. La guia orientativa pot ajudar els contractants públics a interpretar-les correctament, però no cobreix totes les respostes possibles. • Analitzar el qüestionari pot representar un esforç important per al comprador. • Tot i aquest esforç, molts cops l'anàlisi no aporta informació suficient per verificar que es compleix la conformitat amb les clàusules d'execució del contracte.
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • El qüestionari ajuda a conscienciar intensament els proveïdors pel que fa a qüestions de conformitat amb els estàndards laborals de la seva cadena de subministrament. • El qüestionari ja suggereix mesures concretes que el proveïdor pot usar com a exemples per al futur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cal que les administracions públiques tinguin prou formació per usar correctament l'eina d'avaluació del qüestionari. • L'obligació de respondre al qüestionari pot dissuadir alguns operadors que vulguin participar en el concurs.

2.5 FACTORS D'ÈXIT

Un cop es disposi de més experiència pràctica en aquest àmbit, les administracions públiques podran anar superant les reticències envers el qüestionari i tindran exemples sobre com implementar correctament la guia orientativa. A mitjà termini, l'experiència en l'aplicació del qüestionari podria provocar la millora de l'instrument pel que fa a la interpretació correcta de les respostes. A més, cal que les administracions públiques es formin per tal d'utilitzar correctament aquesta eina d'avaluació.

3. CONTROL MITJANÇANT LA TRANSPARÈNCIA I DIVULGACIÓ D'INFORMACIÓ DELS PROVEÏDORS I SUBCONTRACTISTES (PAÏSOS BAIXOS)

3.1 DESCRIPCIÓ I EXEMPLES D'APLICACIÓ

L'any 2007, el govern neerlandès va expressar clarament en el pla d'acció nacional (DNAP) la seva intenció de redirigir el 75% de les contractacions de l'administració estatal sota criteris socials i ecològics vers 2010. Pel que fa a l'administració local, l'objectiu es va situar en el 50%. En aquells moments, l'encarregada d'implementar-ho va ser l'agència pública Agentschap NL (abans SenterNovem), que treballava estretament amb el PIANOo³³, l'activitat principal del qual, fins a aquell moment, consistia a definir els criteris ambientals de diferents grups de productes.

Respecte dels criteris socials, els primers projectes pilot sobre la implementació de paràmetres ètics –com ara el comerç just, les convencions fonamentals de l'OIT i els drets humans– es van establir el 2011 (vegeu les polítiques governamentals sobre contractació pública social). Segons una política oficial del Ministeri d'assumptes ambientals, socials i coordinació del desenvolupament, basada en la directiva de la UE sobre processos de contractació, els criteris socials tan sols es poden implementar dins de les clàusules d'execució del contracte. Els criteris socials descrits en el concurs i la informació facilitada per l'adjudicatari per acreditar la conformitat serveixen per permetre el control extern. Actualment, als Països Baixos no es planifiquen controls pel que fa als criteris socials i als processos de verificació centrats en la cadena de subministrament. Per contra, l'estratègia es basa a difondre públicament informació del proveïdor com a instrument bàsic de control durant la gestió del contracte. Les organitzacions de la societat civil tenen l'oportunitat de denunciar públicament o anònimament incompliments un cop completat el procés de licitació i que s'hagin comunicat els noms dels proveïdors. No obstant això, queda a càrrec de les empreses i els òrgans contractants la manera com tractar aquests 'tocs d'atenció' enviats per la societat civil. Així, les entitats contractants poden decidir quins seran els propers passos, incloent-hi diversos mitjans de comprovació i la possibilitat de sancionar. Fins ara, no es coneix cap cas en què la informació revelada sobre la cadena de subministrament s'hagi aplicat com a mecanisme de control.

33 PIANOo, el Centre Holandès Especialitzat en Contractació Pública, es va implantar per professionalitzar la contractació i la licitació de tots els departaments del govern, amb la visió de millorar l'eficàcia i la conformitat amb les normes. Té una línia d'atenció telefònica, departament tècnic i formació per a contractants públics, que també incorpora criteris socials i ecològics. Més informació sobre PIANOo a: www.pianoo.nl Última visita: 5 de març de 2012.

3.2 ANÀLISI LEGAL

3.2.1 ANÀLISI DAFO DES DEL PUNT DE VISTA LEGAL

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> • Difondre informació sobre la cadena de subministrament de productes, serveis o obres relacionades amb el contracte (que és necessària perquè el procés de verificació funcioni a la pràctica) és compatible amb la legislació comunitària i el GPA en circumstàncies determinades (Buchmüller/Falke 2012a: 10). • Que les empreses decideixin publicar aquesta informació voluntàriament no té cap conseqüència legal (Zieres 2012: 14). • Les ONG i/o la competència poden verificar la informació facilitada. Llavors, les dades falses o enganyoses poden comportar, per exemple, que els competidors emprenguin accions legals emparats per la llei de la competència (Zieres 2012: 14). 	<ul style="list-style-type: none"> • És molt probable que es consideri inadmissible, per exemple, la introducció de clàusules contractuals especials que obliguin el licitador a acceptar la publicació de l'estructura de la seva cadena de subministrament quan es presenta a un concurs (Zieres 2012: 14).
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • En la notificació dels resultats del procés d'adjudicació, l'òrgan contractant també pot publicar informació addicional (sobre llocs de producció o països d'origen, per exemple), sempre que no sigui confidencial (Buchmüller/Falke 2012a: 10). • Revelar informació es pot combinar amb altres mesures de verificació, com ara una declaració del licitador o un qüestionari (Buchmüller/Falke 2012a: 10), per bé que s'ha de comparar els esforços administratius amb els beneficis que es poden obtenir (vegeu a baix). 	<ul style="list-style-type: none"> • Si els òrgans contractants no s'impliquen en els sistemes de verificació, hi ha el risc que els diferents contractes i proveïdors no els apliquin correctament, ja que les ONG o altres elements de la societat civil poden tenir informació incompleta o centrar la seva atenció tan sols en alguns àmbits determinats.

3.2.2 CONFORMITAT AMB LA LEGISLACIÓ VIGENT

Legalment, la manera més segura de revelar el nom de l'adjudicatari és publicar un avís amb els resultats del procés d'adjudicació.³⁴ Les organitzacions de la societat civil poden comprovar-ho i denunciar contradiccions o incompliments dels criteris socials requerits, públicament o anònimament (com les convencions bàsiques de l'OIT) (Buchmüller/Falke 2012a: 10f).

Alguns experts legals mantenen que, segons la legislació comunitària, el mateix òrgan contractant té l'obligació de controlar efectivament si el contractista

³⁴ Segons la Directiva 2004/18, les administracions contractants que han adjudicat un contracte públic han de publicar un avís amb els resultats del procés després de l'adjudicació d'aquest contracte (Article 35 núm. 4, i Annex VII), amb el nom i l'adreça de l'empresa escollida (Annex VII).

compleix les obligacions contractuals³⁵. Buchmüller/Falke (2012a) no hi estan d'acord, i afirmen que, segons ells, aquest no és el cas³⁶. No obstant això, la manera més segura legalment per a l'òrgan contractant és reservar-se explícitament el dret de controlar si el contractista satisfà les seves obligacions contractuals. L'òrgan contractant no ha de comunicar que no preveu que hi hagin controls governamentals³⁷ (Buchmüller/Falke 2012a: 10f).

El fet que les empreses decideixen publicar voluntàriament aquesta informació (per exemple, arran d'un interès públic creixent) no té rellevància legal. Les publicacions respectives podran ser verificades per ONG i/o els competidors. Així, les dades falses o enganyoses poden impulsar accions legals per part dels competidors, a l'empara de la llei de la competència (Zieres 2012: 14).

Jurídicament, la manera més segura per a l'òrgan contractant de publicar informació –en cas que ho desitgi– sobre els subcontractistes i informació addicional de la cadena de subministrament, així com dels llocs de producció o països d'origen, és demanar el permís al contractista. Aquest consentiment no es pot aplicar com a condició prèvia del contracte³⁸. Cal que els òrgans contractants demanin permís després d'adjudicar el contracte. L'empresa adjudicatària pot denegar aquest permís sense que això tingui cap conseqüència sobre el contracte. En cas que l'òrgan contractant publiqui informació confidencial sense el consentiment previ del contractista, pot haver de respondre a demandes per danys i perjudicis (Buchmüller/Falke 2012a: 11).

Informació confidencial

Revelar informació sobre subcontractistes i la cadena de producció, així com de la seva ubicació o dels països d'origen³⁹, tan sols és compatible amb la legislació comunitària, el GPA i, generalment, les lleis estatals, si la informació no és confidencial⁴⁰ o conté secrets empresarials (Buchmüller/Falke 2012a: 11). Zieres (2012) també planteja dubtes legals relacionats amb les directives de contractació de la UE i el GPA que, moltes vegades, posen l'accent sobre la importància de protegir de les dades confidencials que reben els òrgans contractants durant un procés de licitació⁴¹. Les directives de contractació i el GPA no autoritzen l'òrgan contractant a publicar els noms dels subcontractistes o altres dades sobre la cadena de subministrament (Zieres 2012: 14).

Cal determinar cas per cas si la revelació d'informació sobre els subcontractistes o la cadena de subministrament i altres dades addicionals es pot publicar legalment. Si tenim en compte que algunes empreses comuniquen voluntàriament la

35 Summa 2008: 6.

36 Buchmüller/Schnutenhaus (2008): 8.

37 Si el contractant no té la voluntat d'usar aquesta informació requerida (per exemple, sobre la cadena de subministrament), seria desproporcionat demanar-la. Krajewski/Krämer (2010: 12).

38 Si no, els òrgans contractants estarien saltant-se l'article 6 de la Directiva 2004/18.

39 La informació, entre altres coses, sobre llocs de producció o el país d'origen, a la pràctica es publica regularment en l'àmbit de concursos sobre electricitat procedent de recursos renovables.

40 Segons l'article 6 de la Directiva 2004/18, aquesta informació inclou, particularment, secrets comercials o tècnics i els aspectes confidencials dels concursos.

41 Article 35 (4), 41 i 42 (3) de la Directiva 2004/18/CE i Article XIX (4) GPA.

seva cadena de subministrament, aquesta informació no sempre ha de ser confidencial⁴² (Buchmüller/Falke 2012a: 11). A més, segons Buchmüller/Falke (2012): “Només es pot determinar si la informació sobre subcontractistes, la cadena de subministrament i altres dades addicionals és confidencial si s’analitza cas per cas. En cas de dubte, s’ha de tractar com a confidencial.”

Zieres (2012) afirma que: “En general, no es pot dir que la informació sobre subcontractistes, la cadena de subministrament i altres dades addicionals no es pugui considerar confidencial. En principi, no es pot descartar que la informació confidencial pugui veure’s afectada per la publicació, ja que els òrgans contractants no poden preveure per avançat quines empreses participaran en el procés de licitació o com s’estructuraran les cadenes de subministrament respectives. No obstant això, en casos concrets, després de l’adjudicació del contracte es pot descartar que la informació confidencial pugui veure’s afectada, per exemple, si les empreses voluntàriament revelen informació i donen permís per publicar-la.”

3.2.3 ETAPA DEL PROCÉS DE CONTRACTACIÓ

La difusió d’informació i la transparència es poden usar de manera legalment permesa com a condició prèvia del contracte per introduir clàusules contractuals especials que obliguen el licitador a autoritzar la publicació de l’estructura de la seva cadena de subministrament quan es presenta a un concurs (Buchmüller/Falke 2012a: 11, Zieres 2012: 16). Donat el marc legal vigent, Zieres (2012) desaconsella incloure en la documentació del concurs l’obligació general de publicar informació o l’obligació d’acceptar aquesta publicació d’informació sobre la cadena de subministrament (Zieres 2012: 16f).

3.2.4 CONCLUSIONS LEGALS

Jurídicament, la manera més segura de difondre informació sobre l’adjudicatari és:

- després de l’adjudicació del contracte
- mitjançant la publicació de tan sols el nom del contractista en la comunicació dels resultats del procés d’adjudicació
- mitjançant la publicació d’informació complementària (com ara llocs de producció o països d’origen) en la comunicació dels resultats del procés d’adjudicació, sempre que aquestes dades no siguin confidencials
- sol·licitant al contractista (després d’adjudicar el contracte) el permís per publicar informació sobre els subcontractistes, la cadena de subministrament i els llocs de producció o països d’origen (Buchmüller/Falke 2012a: 10)

Cal que els òrgans contractants es reservin explícitament el dret de controlar si el contractista satisfà les seves obligacions contractuals. Fins i tot si el contractant no preveu fer controls exhaustius (podria decantar-se per fer controls esporàdics, vegeu l’apartat 4), no ho ha de comunicar.

⁴² Krajewski/Krämer (2010: 21).

Recomanacions per a contractants públics

Pertald'assolir un alt grau de transparència sobre les cadenes de subministrament, els subcontractistes i el país de producció, recomanem que el contractant estableixi un diàleg directe amb el contractista un cop ha guanyat el concurs, i que li demani dades addicionals. També es pot enviar una carta en què se sol·liciti informació sobre la cadena de subministrament, els subcontractistes i el país de fabricació dels productes, així com el permís per usar aquesta informació per fer comprovacions (per exemple, mitjançant controls sobre el terreny), i publicarla. Si es mostra reticent a publicar informació addicional, llavors el contractant públic pot demanar permís per passar aquestes dades exclusivament a les ONG amb finalitats de recerca, ja que potser el contractista no vol revelar informació a la competència. Per garantir la màxima confidencialitat, cal definir què s'enten per "organització no governamental", i que l'òrgan contractant les obligui a no difondre informació confidencial.

3.3 CONCLUSIONS PRÀCTIQUES PER A CONTRACTANTS (ANÀLISI DAFO)

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> Revelar el nom del proveïdor pot ser una eina per facilitar el control de la societat civil, sobretot per mitjà de la notificació dels resultats del procés d'adjudicació. (Buchmüller/Falke 2012a: 10) El contractant estalvia diners, temps i capacitat, i aprofita el coneixement de les ONG per controlar la conformitat amb els paràmetres requerits. Les ONG coneixen millor els proveïdors i subcontractistes del licitador, i poden usar els seus canals d'informació informals per comprovar si té un comportament ètic i just. Un ampli ventall d'ONG tenen la possibilitat d'implicar-se en el mecanisme de control de la conformitat amb els paràmetres requerits. 	<ul style="list-style-type: none"> En el model d'exemple neerlandès, la manera com tractar els 'tocs d'atenció' de les ONG depèn del criteri de cada empresa. En el model d'exemple holandès, les agències de contractació no es dediquen a implantar cap mecanisme de control que pugui comportar sancions. Les ONG no sempre tenen la capacitat de comprovar detalladament que cadascuna de les acreditacions de conformitat del licitador correspon als criteris socials exigits.
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> La cooperació entre l'administració, la societat civil i ONG pot fer augmentar la conformitat amb els paràmetres requerits i aconseguir mesures d'estalvi (Zieres 2012: 14). Cooperant entre l'administració pública i la societat civil, i amb l'experiència de les ONG, es poden aconseguir mesures d'estalvi. 	<ul style="list-style-type: none"> La predisposició de l'administració per cooperar amb grups de la societat civil pot ser baixa o pot variar amb el temps.

3.4 FACTORS D'ÈXIT

- L'administració pública es mostra disposada a cooperar amb les organitzacions de la societat civil
- Les administracions públiques han de desenvolupar una estratègia sancionadora per als licitadors en cas que les organitzacions de la societat civil descobreixin informació crítica
- Hi ha prou organitzacions de la societat civil al país que treballen regularment en l'àmbit de la contractació pública sostenible i tenen la capacitat de controlar els licitadors
- Cal desenvolupar un procés de verificació complementari per superar les dificultats descrites anteriorment i garantir el control continu de la conformitat per part del licitador amb els paràmetres socials requerits

4. AUDITORIES EXTERNES (SUÏSSA)

4.1 DESCRIPCIÓ DEL SISTEMA DE VERIFICACIÓ

Des de juliol de 2010, el govern suís recomana la contractació pública sostenible a escala nacional. S'han d'incloure els estàndards socials com a condicions obligatòries de participació, tal com descriu la Llei de contractació pública (Gesetz und Verordnung über das öffentliche Beschaffungswesen BöB/VöB)⁴³.

El govern suís distingeix entre béns produïts a Suïssa i a l'estranger. Els paràmetres socials mínims subjacents destinats a garantir unes condicions de treball dignes depenen del lloc d'execució del contracte. En el primer cas (la producció i el proveïment de béns i serveis té lloc a Suïssa), les empreses han de respectar la legislació helvètica, i en altres casos cal que compleixin les convencions bàsiques de l'OIT. Si els béns són produïts a l'estranger (per exemple, teixits fabricats a Tailàndia que després s'envien a Suïssa), el lloc d'execució és el país de producció (Tailàndia) i el contractista o els seus subcontractistes han de respectar les convencions fonamentals de l'OIT.

Aspectes procedimentals

Passos i accions necessàries per a compradors, licitadors i els seus principals subcontractistes:

1. Demanar als licitadors que presentin certificats i altres documents per demostrar la conformitat amb les convencions laborals fonamentals de l'OIT (incloent-hi informació sobre els subcontractistes més importants, els anomenats "terceres parts clau").
2. El comprador examina la proposta per determinar l'aptitud tècnica i/o professional de l'oferta econòmicament més avantatjosa, segons el plec de clàusules tècniques i els criteris d'adjudicació. Si el licitador amb més punts pot presentar una auditoria positiva o una certificació Sa 8000, o qualsevol altre mitjà d'acreditació vàlid, o bé és improbable que els subcontractistes vulnerin convencions bàsiques de l'OIT, s'accepta el licitador, que podrà obtenir l'adjudicació del contracte.
3. Si és un producte o sector de risc i no ha estat certificat prèviament, cal que s'auditi externament. Si l'auditoria demostra que no hi ha vulneracions importants de les convencions laborals bàsiques, llavors el licitador és acceptat i pot obtenir l'adjudicació del contracte.
4. Si l'auditoria detecta vulneracions importants de les convencions laborals fonamentals, el licitador pot quedar exclòs i el procés torna a començar amb el licitador situat en segona posició.

Els termes i condicions generals del contracte reiteren l'obligació de l'adjudicatari de complir la conformitat amb els estàndards socials bàsics,

⁴³ Vegeu http://www.admin.ch/ch/d/sr/c172_056_1.html; http://www.admin.ch/ch/d/sr/c172_056_11.html Última visita: 6 de març de 2012.

incloent-hi un punt que especifica quines obligacions contractuals són transferides a tercers. Ambdues obligacions estan protegides per una clàusula de penalització en cas de no complir el contracte. A més, el contracte també fa referència al dret del contractant de portar a terme auditories externes addicionals i controls sobre el terreny. El govern suís facilita un esborrany d'aquests termes i condicions en el document "Recomanacions per a una contractació sostenible"⁴⁴.

Abast substantiu de la cobertura

Un dels punts forts de la proposta és que també té influència sobre els subcontractistes de l'adjudicatari, el qual, en principi, respon per a totes les terceres parts implicades. A causa dels processos administratius, el govern suís únicament recomana incloure en l'auditoria els subcontractistes més importants, és a dir, aquells agents que satisfan una part important del contracte, com el lliurament d'un component o la provisió d'un servei parcial destacable, o bé és una empresa que opera en una zona d'alt risc segons els criteris derivats de les convencions de l'OIT (per exemple, la indústria tèxtil).

Organització interna del grup de treball

De 2007 a 2010, un grup de treball pluridisciplinari va idear un concepte de Codi de Conducta (CC) per a les activitats de contractació sostenible del govern suís. Està format per la Secretaria dels Comitès de Contractació (BKB, Sekretariat Beschaffungskommission), l'Agència Federal per a la Construcció i la Logística (BBL, Bundesamt für Bauten und Logistik), Armasuisse (Forces Armades Suïsses), l'Oficina del Medi Ambient (BAFU, Bundesamt für Umwelt), la Secretaria d'Estat d'Assumptes Econòmics (SECO, Staatssekretariat für Wirtschaft), la Comissió Suïssa de la Competència (WEKO, Wettbewerbskommission), Correus (Die Post) i els Ferrocarrils Federals (SBB). Un dels punts més importants de debat va ser establir l'abast de les auditories externes i aclarir qui les pagaria.

Execució de les auditories

En general, les auditories són executades per proveïdors externs de serveis que, segons les experiències anteriors, necessitaran tres o quatre setmanes per realitzar-les. Tal com s'ha destacat, les auditories es poden fer abans d'adjudicar el contracte i durant la seva execució. El govern suís recomana que l'òrgan contractant es faci càrrec de les despeses de l'auditoria abans de l'adjudicació del contracte. L'experiència mostra que les despeses per empresa poden oscil·lar entre els 3.000 i 4.000 francs suïssos, segons la mida i la ubicació de l'empresa que ha de ser auditada (2010).

Durant l'execució del contracte, el contractista pot sufragar les despeses necessàries per fer l'auditoria, però el govern suís recomana que sigui l'entitat contractant qui ho faci. En cas que hi hagi una contractació col·lectiva entre

⁴⁴ Vegeu: <http://www.bbl.admin.ch/bkb/o2617/o2632/index.html?lang=de>, Annex 5. Última visita: 17 de febrer de 2012.

diverses entitats contractants, o en el cas de contractes marc gestionats per un òrgan centralitzat, és més fàcil tenir en compte aquestes despeses si s'introdueixen desglossades en l'apartat de gestió de la contractació.

4.2 EXEMPLE D'APLICACIÓ

Les Forces Armades Suïsses (Armasuisse) van dur a terme una prova pilot d'auditoria externa per a un concurs de roba de treball impermeable valorat en 2,5 milions de francs suïssos. L'empresa SGS45 es va encarregar d'elaborar-la.⁴⁵

L'experiència ha demostrat que la cadena de subministrament (els proveïdors) té una percepció molt positiva dels requisits addicionals. Més que una càrrega, són un suport a les seves accions dins de les activitats de Responsabilitat Social Corporativa per mostrar que poden oferir productes respectuosos amb les convencions bàsiques de l'OIT. El fet que l'exèrcit acceptés incloure acords de confidencialitat en algunes parts de les auditories va fer augmentar l'acceptació dels licitadors.

Segons els resultats de les auditories, alguns subcontractistes no acabaven de complir els requisits de salut i seguretat en el treball, però això es va solucionar mitjançant l'aplicació de mesures de millora directes. Les fortaleeses i debilitats destacades per Armasuisse són les següents:

FORTALESES I DEBILITATS DE LES AUDITORIES EXTERNES PER VERIFICAR LA CONFORMITAT AMB LES CONVENCIONS BÀSIQUES DE L'OIT, SEGONS LA PROVA PILOT D'ARMASUISSE (2010)

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> Alta fiabilitat i reducció dels riscos relacionats amb la bona reputació de l'òrgan contractant. Augment de la conscienciació de la cadena de subministrament pel que fa a la importància de les convencions fonamentals de l'OIT. "Les signatures comporten conseqüències" –les clàusules del contracte no acaben sent "paper mullat". 	<ul style="list-style-type: none"> Calen recursos temporals complementaris (tres o quatre setmanes), però el procés es pot millorar i acabar de perfilar si s'executa amb regularitat. S'han de pressupostar les despeses d'auditoria dins de les activitats de gestió de la contractació.

⁴⁵ <http://www.de.sgs.com>. Última visita: 17 de febrer de 2012.

4.3 ANÀLISI LEGAL

4.3.1 ANÀLISI DAFO DES DEL PUNT DE VISTA LEGAL

FORTALESES	DEBILITATS
<p>Segons Buchmüller/Falke (2012a: 13):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Les auditories externes i els controls sobre el terreny per determinar l'aptitud tècnica i/o professional del licitador pel que fa als criteris socials són compatibles amb la legislació comunitària i el GPA. Ref. Art. 45 (2) de la Directiva 2004/18/CE). • Les auditories externes i els controls sobre el terreny com a mitjans de control durant l'execució del contracte són compatibles amb la legislació comunitària i el GPA. 	<p>Segons Zieres (2012: 16):</p> <ul style="list-style-type: none"> • És molt probable que no sigui possible implementar totalment i amb plenes garanties legals aquest instrument per als processos de contractació fora de Suïssa si s'apliquen les directives de contractació de la UE i, per exemple, les lleis alemanyes. Com a mínim, pel que fa als detalls formals i al desenvolupament de les accions especificades per Suïssa. • El model suís inclou un nivell addicional d'avaluació que no cobreixen les lleis de contractació de la UE. • Si la verificació de les ofertes revela vulneracions estatutàries per part de diversos licitadors, això incrementarà molt les despeses de temps i expedició del procés. A més, això podria derivar en compromisos inassumibles pel que fa als terminis (durant els quals els licitadors estan obligats a mantenir la seva oferta).
OPORTUNITATS	AMENACES
<p>Segons Zieres (2012: 16):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Una alternativa podria consistir a adoptar elements d'èxit concrets del model suís per a casos individuals, modificats d'acord amb la legislació sobre contractació de la UE i les lleis estatals fora de Suïssa. <p>Segons Buchmüller/Falke (2012a: 13):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Les auditories externes i els controls sobre el terreny es poden combinar amb altres mesures, com qüestionaris. 	

4.3.2 CONFORMITAT AMB LA LEGISLACIÓ VIGENT

Zieres (2012: 18) assegura que seria important garantir uns terminis acceptables per complir els compromisos, durant els quals els licitadors tenen l'obligació de mantenir l'oferta. A la UE, per tant, les auditories externes per a totes les ofertes en qüestió s'han d'efectuar simultàniament, de manera que si l'òrgan contractant decideix sufragar-les necessitarà recursos addicionals.

Per tal de permetre la compatibilitat amb els processos de contractació de la UE, hi ha la necessitat de definir el concepte "terceres parts clau", i d'especificar quins d'aquests agents s'associen a un producte o servei concret que se

sotmet a licitació. Per exemple, en el cas del vestuari laboral, els processos més importants executats pels proveïdors serien la producció del teixit, cosir la roba i empaquetar-la. Aquesta informació i els tercers seleccionats han de ser proporcionats respecte del concurs i, segons Buchmüller/Falke (2012a: 14), subjectes a acords de confidencialitat. Una resolució del Tribunal Federal de Justícia Alemany conclou que no es pot obligar prèviament els licitadors a facilitar informació definitiva i concreta sobre els seus subcontractistes a l'hora de presentar una oferta (Zieres 2012: 18)⁴⁶, i que això pot tenir influència sobre l'abast de la informació que es pot sol·licitar durant l'etapa de selecció.

La partida de despeses per fer les auditories externes ha de ser proporcionada. Per garantir-ho, Buchmüller/Falke (2012a: 14) estudien les opcions següents: “Un aspecte important és que cal que l'òrgan contractant tingui en compte les despeses d'auditoria abans de l'adjudicació del contracte. Respecte de fer l'auditoria durant l'execució del contracte, es pot obligar el contractista a sufragar-les, d'acord amb les condicions del contracte. Segons el principi de proporcionalitat, en aquest cas les despeses no poden ser desproporcionades en relació amb el valor del contracte. Es podria considerar desproporcionat obligar que el contractista es responsabilitzés del comportament dels altres operadors econòmics que formen part de la cadena de subministrament. Una manera millor de fer-ho seria obligar que el contractista exigís als col·laboradors que respectessin els mateixos paràmetres socials que ell”.

4.3.3 ETAPA DEL PROCÉS DE CONTRACTACIÓ

Segons els criteris de selecció de la normativa de contractació de la UE, cal que els criteris d'adjudicació i les clàusules d'execució del contracte mantinguin una separació estricta durant el procés de licitació. Per tant, es recomana aplicar el sistema de verificació descrit en el moment més escaient: per exemple, durant l'etapa dels criteris d'inclusió, concretament abans de preparar l'avaluació per adjudicar el concurs. Els contractants també es poden plantejar l'aplicació del sistema com a part de les clàusules d'execució del contracte, o com a via per determinar l'aptitud tècnica i/o professional del licitador. Les auditories també poden tenir rellevància en altres etapes, però és important que la conformitat en una fase (per exemple, amb un criteri d'inclusió basat en treballs executats anteriorment) no serveixi per atorgar punts o acreditar la conformitat en altres etapes.

4.3.4 CONCLUSIONS LEGALS

Segons Buchmüller/Falke (2012a: 13), el sistema de verificació descrit “és compatible amb la legislació comunitària per determinar l'aptitud tècnica i/o professional del licitador, i també respecte del comportament d'altres operadors econòmics que formen part de la cadena de subministrament.” Buchmüller/Falke (2012a: 13) expliquen més detalladament que “l'argument principal a favor d'això és que l'aptitud professional del licitador també depèn del comportament en relació amb els seus proveïdors. Un licitador que

⁴⁶ Tribunal Federal de Justícia Alemany (BGH), resolució del 10 de juny de 2008 – X ZR 78/07.

coopera amb altres operadors econòmics que vulneren drets humans bàsics s'ha de considerar 'professionalment incapaç' d'executar un contracte".

Això porta a concloure que "les auditories externes i les avaluacions sobre el terreny promouen el control efectiu per part de l'òrgan contractant abans de l'adjudicació del contracte. En conseqüència, segons l'article 2 de la Directiva 2004/18 i la jurisprudència del TJUE, queda garantit el tractament equitatiu de tots els licitadors" (Buchmüller/Falke 2012a: 13).

Pel que fa a Buchmüller/Falke (2012a: 14), "les auditories externes i els controls sobre el terreny com a mitjans de control durant el procés d'execució del contracte també són compatibles amb la legislació comunitària i el GPA".

4.4 CONCLUSIONS PRÀCTIQUES PER A CONTRACTANTS (ANÀLISI DAFO)

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> • És important disposar d'un sistema de verificació que tingui influència sobre l'adjudicació definitiva del concurs, sobretot per a sectors de risc, com ara el tèxtil i els aparells d'informació i comunicació. • Més seguretat per part de l'òrgan contractant a l'hora de verificar la conformitat amb els criteris socials. • Algunes parts de l'auditoria poden quedar subjectes a acords de confidencialitat, la qual cosa garanteix la protecció de la reputació dels licitadors. • La transparència de la comunicació envers el sector del subministrament i les conseqüències de no complir els requisits. • Permet fer aportacions contínues als sistemes de control relacionats amb la Responsabilitat Social Corporativa (RSC) que aplica l'òrgan contractant. 	<ul style="list-style-type: none"> • La quantitat de despeses i temps que hi ha de dedicar l'òrgan contractant. • El procés tan sols és adequat per a grans contractes, ja que l'import de la licitació afecta el grau d'exhaustivitat amb què es pot desenvolupar l'auditoria, sobretot durant la gestió del contracte. • El sistema es basa en processos de certificació externa, com ara el certificat SA 8000 i altres mitjans adequats d'acreditació, tant si cal una auditoria externa com si no.
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Si s'implanta com una activitat de gestió de la contractació rutinària, es poden reduir significativament les despeses. • Es pot integrar en els sistemes vigents de gestió de contractes. • L'aplicació del sistema de verificació requereix formació complementària de personal, desglossat per sectors específics de productes i serveis. 	<ul style="list-style-type: none"> • No es publiquen les auditories perquè es fa efectiu un acord de no revelació d'informació. • La responsabilitat del proveïdor sobre els subcontractistes pot ser difícil de complir.

4.5 FACTORS D'ÈXIT

Per tal que el sistema de verificació proposat tingui èxit, es recomana a l'òrgan contractant que l'inclogui en les seves estratègies i polítiques de contractació pública. La seva efectivitat depèn de la capacitat de l'òrgan contractant de fer el seguiment de la implementació durant la fase de gestió del contracte. També cal tenir disponibilitat de recursos pressupostaris per poder cobrir les despeses d'auditoria.

Per tal de millorar efectivament les condicions de vida i laborals de les persones treballadores dels països en vies de desenvolupament, cal que aquest sistema de verificació dediqui una atenció especial a la gestió del contracte, i els contractants han de mantenir un diàleg continu amb l'adjudicatari.

5. CATÀLEG DE MESURES (ÀUSTRIA)

5.1 DESCRIPCIÓ DEL SISTEMA DE VERIFICACIÓ

La idea del catàleg de mesures és oferir als contractants públics un enfocament per passos per tal que puguin verificar la conformitat amb els criteris socials al llarg de la cadena de subministrament. El catàleg també pot ser útil per a empreses i grups d'interès, i conté idees per aplicar accions concretes que poden derivar en millores dins de la cadena de subministrament de les empreses. El catàleg es va elaborar en el marc de la iniciativa SO:FAIR (Àustria).

L'abast de la cobertura està relacionat amb el risc de vulneració dels drets de les persones treballadores en les diferents etapes de la cadena de subministrament, i a l'accessibilitat dels mitjans de verificació. Aquests mitjans han de ser fàcilment comprovables per part dels compradors públics, i no han de requerir gaires recursos financers ni temps. Un altre requisit va ser evitar declaracions en què les empreses es limiten a signar un document assegurant que respecten totes les convencions fonamentals de l'OIT al llarg de la cadena de subministrament, la qual cosa deixa el comprador públic amb l'obligació de verificar-ho i emprendre accions per controlar-ho.

El catàleg de mesures següent ha estat dissenyat per SO:FAIR perquè serveixi de model per a dos grups de productes (vestuari laboral i ordinadors), però es pot adaptar a altres sectors. S'ha d'incloure aquest catàleg en les clàusules d'execució del contracte, junt amb informació complementària, per ajudar els licitadors a implementar les mesures requerides.

CATÀLEG DE MESURES PER A LA COMPRA SOSTENIBLE D'ORDINADORS		
X	MESURES	MITJANS DE VERIFICACIÓ
	<ul style="list-style-type: none"> • Membre d'una iniciativa multi-stakeholder (p. ex., Ethical Trade Initiative) o d'una organització independent d'avaluació (com ara el programa de Responsabilitat Social Internacional) 	<ul style="list-style-type: none"> • Declaració d'afiliació
	<ul style="list-style-type: none"> • Auditoria externa de les condicions laborals de la cadena de subministrament 	<ul style="list-style-type: none"> • Informe de l'auditoria
	<ul style="list-style-type: none"> • Auditoria interna de les condicions laborals de la cadena de subministrament 	<ul style="list-style-type: none"> • Informe de l'auditoria
	<ul style="list-style-type: none"> • Codi de conducta que inclogui les convencions laborals bàsiques en la cadena de subministrament 	<ul style="list-style-type: none"> • Declaració de codi de conducta i del licitador
	<ul style="list-style-type: none"> • Transparència de la cadena de subministrament (producció) 	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció de la cadena de subministrament

	<ul style="list-style-type: none"> • Estratègia i accions de traçabilitat per conèixer l'origen dels metalls 	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció de l'estratègia i les accions
	<ul style="list-style-type: none"> • Estratègia per millorar les condicions laborals de la cadena de subministrament 	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció de l'estratègia, el calendari i la declaració del licitador
	<ul style="list-style-type: none"> • Objectius vinculants de millora de les condicions laborals de la cadena de subministrament 	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció dels objectius, el calendari i la declaració del licitador
	<ul style="list-style-type: none"> • Estratègia per reduir l'ús de substàncies tòxiques en la producció 	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció de l'estratègia, el calendari i la declaració del licitador
	<ul style="list-style-type: none"> • Estratègia de reciclatge per reduir els residus electrònics 	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció de l'estratègia, el calendari i la declaració del licitador

CATÀLEG DE MESURES PER A LA COMPRA SOSTENIBLE DE ROBA DE TREBALL

X	MESURES	MITJANS DE VERIFICACIÓ
	<ul style="list-style-type: none"> • Membre d'una iniciativa multi-stakeholder o d'una organització independent de certificació (com Fair Wear Foundation o Ethical Trading Initiative) 	<ul style="list-style-type: none"> • Declaració d'afiliació
	<ul style="list-style-type: none"> • Auditoria externa de les condicions laborals de la cadena de subministrament 	<ul style="list-style-type: none"> • Informe de l'auditoria
	<ul style="list-style-type: none"> • Auditoria interna de les condicions laborals de la cadena de subministrament 	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció del sistema d'auditoria interna, informe de l'auditoria
	<ul style="list-style-type: none"> • Codi de conducta que inclogui les convencions laborals bàsiques en la cadena de subministrament 	<ul style="list-style-type: none"> • Codi de conducta i declaració del licitador
	<ul style="list-style-type: none"> • Transparència de la cadena de subministrament (producció) 	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció de la cadena de subministrament
	<ul style="list-style-type: none"> • Estratègia (vinculant) de millora de les condicions laborals de la cadena de subministrament 	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció de l'estratègia, el calendari i la declaració del licitador
	<ul style="list-style-type: none"> • Objectius vinculants per millorar les condicions laborals de la cadena de subministrament 	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció dels objectius, el calendari i la declaració del licitador
	<ul style="list-style-type: none"> • Certificació dels productes (FAIRTRADE, GOTS) 	<ul style="list-style-type: none"> • Certificació, declaració de pertinença a l'associació

Informació complementària

Durant l'execució del contracte, l'adjudicatari ha de tenir en compte els aspectes de responsabilitat social. La proposta ha d'incloure un ventall de mesures com a part de la mateixa oferta. El licitador té l'obligació d'aplicar un nombre determinat de mesures, que haurà de seleccionar i portar a terme durant l'execució del contracte (vegeu el capítol 1: mesures concretes de la declaració del licitador). Després, cal que acrediti el compliment d'aquestes mesures a la meitat de l'execució del contracte. Una aplicació incorrecta o una verificació insuficient (tal com destaca el contracte) es pot interpretar com a un incompliment o mala execució del contracte, la qual cosa podria derivar en la seva anul·lació.

5.2 ANÀLISI LEGAL

5.2.1 ANÀLISI DAFO DES DEL PUNT DE VISTA LEGAL

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> • La utilització del catàleg de mesures per introduir els paràmetres socials en les clàusules addicionals del contracte és compatible amb la legislació estatal i el GPA (Buchmüller/Falke 2012a: 16) • L'enfocament de baix cost és beneficiós per a la conformitat amb el principi de proporcionalitat (Zieres 2012: 20). 	<ul style="list-style-type: none"> • S'ha de respectar la vinculació amb l'objecte del contracte, que depèn de les circumstàncies específiques de cada cas (Zieres 2012: 19)
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Es pot combinar el catàleg de mesures amb altres mesures de verificació, com ara la transparència i la difusió d'informació (Buchmüller/Falke 2012a: 16) 	<ul style="list-style-type: none"> • Les despeses de les mesures no poden ser desproporcionades en relació amb el volum del contracte (Buchmüller/Falke 2012a: 16).

5.2.2 CONFORMITAT AMB LA LEGISLACIÓ VIGENT

Per tal de satisfer la conformitat amb el principi de transparència, l'òrgan contractant té l'obligació de definir clarament les mesures que ha de prendre l'adjudicatari (Buchmüller/Falke 2012a: 16).

Pel que fa a la transparència de la cadena de subministrament, la difusió del nom dels subcontractistes, de les parts de la cadena de subministrament i informació complementària (per exemple, sobre els llocs de producció) només és compatible amb la legislació comunitària, el GPA i, en general, les lleis estatals, sempre i que la informació no tingui la qualificació de confidencial (Buchmüller/Falke 2012a: 16). Respecte de la publicació dels subcontractistes i la cadena de subministrament, vegeu l'apartat 3.2.2 sobre informació confidencial.

Pel que fa a la certificació (obligatòria) dels productes, vegeu l'apartat 6.3.

5.2.3 ETAPA DEL PROCÉS DE CONTRACTACIÓ

Segons Buchmüller/Falke (2012a), els concursos permeten incorporar criteris socials en les clàusules d'execució del contracte, tot i que el catàleg de mesures també pot servir per determinar l'aptitud tècnica i/o professional del licitador en relació amb els criteris socials (Buchmüller/Falke 2012a: 16). No obstant això, en aquest aspecte hi ha punts importants de desacord (vegeu l'apartat 2.3.3).

Per a Zieres, el fet que el catàleg de mesures quedi integrat en les clàusules d'execució del contracte i es prevegui que la verificació tingui lloc després de l'adjudicació, tal com es proposa, no genera cap problema jurídic (Zieres 2012: 19).

5.2.4 CONCLUSIONS LEGALS

El catàleg de mesures pot esdevenir una forma relativament bona d'incloure els criteris socials en els concursos públics, sempre que formi part de les clàusules d'execució del contracte, es comuniqui correctament i respecti els principis bàsics dels processos de contractació.

Recomanacions per a contractants públics

L'òrgan contractant ha d'escollir el nombre mínim de mesures que ha d'incloure el catàleg, segons el producte i els diferents sistemes de verificació disponibles per al grup de productes. Les organitzacions especialitzades poden facilitar informació sobre els diferents segells, iniciatives o problemes principals de la cadena de subministrament de cada producte. Si s'implementa tal com marquen les clàusules d'execució del contracte, el catàleg de mesures és una eina relativament acceptable, però els requisits per a les empreses no solen ser gaire exigents, segons quina sigui la mesura que s'hagi seleccionat. Les mesures poc exigents són menys efectives que les molt exigents pel que fa a millorar les condicions laborals de la cadena de subministrament. Aquest instrument està pensat per aplicar-se pas a pas. Els licitadors tenen l'oportunitat d'iniciar les seves accions envers el compliment dels drets laborals fonamentals de la seva cadena de subministrament partint d'un nivell bàsic, però cal exigir-los mesures progressivament més exigents al llarg del temps per promoure un procés continu enfocat a respectar els drets humans i laborals més elementals de la cadena de subministrament.

5.3 CONCLUSIONS PRÀCTIQUES PER A CONTRACTANTS (ANÀLISI DAFO)

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> • L'ús del catàleg de mesures com a part de les clàusules d'execució del contracte genera l'obligació contractual de portar a terme accions concretes (Buchmüller/Falke 2012a: 16). • És un enfocament de baix cost perquè les mesures s'apliquen gradualment i són de caràcter bàsic. • No exigeix gaire esforç als compradors, ja que sobretot s'hauran de dedicar a analitzar la documentació rebuda. • Genera l'obligació contractual de portar a terme accions concretes (Buchmüller/Falke 2012a: 16). 	<ul style="list-style-type: none"> • Mitjançant la inclusió de criteris socials en les clàusules d'execució del contracte, no hi ha possibilitats de seleccionar béns socialment responsables durant el concurs de licitació. Com que l'òrgan contractant està obligat a excloure el licitador o l'oferta que no accepta una clàusula del contracte, incloure els criteris socials en les clàusules d'execució del contracte deriva en la possibilitat de triar béns socialment responsables durant el procés de contractació, com a mínim indirectament (Buchmüller/Falke 2012a: 17).
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • La possibilitat d'exigir més mesures en cada concurs pot provocar l'augment gradual de la responsabilitat social dels licitadors.. • El catàleg es pot ampliar, per exemple afegint-hi mesures addicionals obligatòries subjectes als criteris específics del concurs (Zieres 2012: 21). • El catàleg de mesures també es pot aplicar per determinar l'aptitud tècnica i/o professional del licitador pel que fa als criteris socials (Buchmüller/Falke 2012a: 16) 	<ul style="list-style-type: none"> • Si no s'executa la possibilitat d'exigir més mesures en cada concurs, no hi haurà pressió per millorar les condicions laborals de la cadena de subministrament.

5.4 FACTORS D'ÈXIT

Per tal que el sistema de verificació proposat funcioni –igual que altres processos– es recomana a l'òrgan contractant que l'incorpori en les seves estratègies i polítiques de contractació pública. L'efectivitat depèn de la capacitat del contractant de fer el seguiment durant l'etapa de gestió del contracte i d'augmentar el nombre de mesures que s'han d'aplicar en els propers contractes.

6. SEGELLS, INICIATIVES MULTI-STAKEHOLDER I CODIS DE CONDUCTA

6.1 DESCRIPCIÓ DELS SISTEMES DE VERIFICACIÓ

Les certificacions, les iniciatives multi-stakeholder (MSI) i els codis de conducta (CC) ajuden els òrgans contractants a verificar la conformitat amb els criteris socials, ja que els aporten criteris i proves. Per tal que aquests elements esdevinguin mitjans vàlids de verificació, cal que compleixin els criteris que marca el concurs (que han d'estar suficientment definits). Normalment, es considera que les certificacions són la millor prova d'acreditació, ja que impliquen la participació de diversos grups d'interès i auditoria externa, mentre que els codis representen la baula més dèbil de la cadena de verificació. Es poden utilitzar en ordre decreixent en declaracions del licitador graduals, o bé selectivament, per exemple, en funció de l'escassetat de certificacions per a un producte determinat que requeriria l'ús d'una iniciativa MSI. El moment del concurs en el qual s'usen aquests mitjans de verificació dependrà de quan s'hagi de demostrar la conformitat amb els criteris socials. Les etiquetes són molt utilitzades, tot i que la disponibilitat de les anomenades "etiquetes socials" encara és limitada. Cada cop més administracions públiques empenen les iniciatives MSI per demostrar la conformitat amb els criteris socials, sobretot en el sector tèxtil (uniformes laborals).

Les etiquetes i les certificacions poden representar una forma creïble i sòlida de demostrar la conformitat amb els criteris socials, com ara condicions de treball dignes al llarg de tota la cadena de subministrament, i estan vinculats a productes concrets o a la gestió global de l'empresa. Normalment, formen part d'iniciatives MSI, però això no vol dir que totes aquestes iniciatives promoguin la creació d'una etiqueta. Exemples de segells rellevants de materials per a la construcció: Forest Stewardship Council (FSC)⁴⁷, Natureplus⁴⁸ i Xertifix⁴⁹; pel que fa al tèxtil o la confecció (vestuari de treball), la Global Organic Textile Standard (GOTS)⁵⁰ i Fair Trade (també per al cotó)⁵¹; i en el sector de les tecnologies d'Internet: Certificació TCO⁵², i l'ecoetiqueta nòrdica o "Cigne" nòrdic⁵³.

Les iniciatives MSI solen ser convenis entre actors públics i privats i ONG, com ara les anomenades iniciatives publicoprivades o partenariats. Els consells directius d'aquestes iniciatives MSI aglutinen representants de diferents grups d'interès –generalment, les empreses adherides, sindicats i la societat civil– per establir els criteris i definir els sistemes de verificació. Les iniciatives MSI són una mena de "tercera via", a mig camí entre la regulació

Imatge: iStockphoto / Step PE

47 <http://www.fsc.org/> Última visita: 5 de març de 2012.

48 <http://www.natureplus.org/> Última visita: 5 de març de 2012.

49 <http://www.xertifix.de> Última visita: 5 de març de 2012.

50 <http://www.global-standard.org> Última visita: 5 de març de 2012.

51 <http://www.fairtrade.net> Última visita: 5 de març de 2012.

52 <http://www.tcodevelopment.com> Última visita: 5 de març de 2012.

53 <http://www.nordic-ecolabel.org> Última visita: 5 de març de 2012.

estatal i l'autoregulació corporativa. Els consells també han de posar èmfasi en l'establiment d'un control fiable (incloent-hi informes regulars) o de processos de reclamació per promoure el compliment dels criteris. D'altra banda, s'encarreguen de garantir que el grup respecta els interessos generals i de buscar maneres de convèncer les empreses que hi participen que l'interès públic i el privat segueixen camins paral·lels. Iniciatives MSI rellevants: Fear Wear Foundation (FWF)⁵⁴ i Better Cotton Initiative (BCI)⁵⁵ i en l'àmbit del tèxtil i la confecció; la 4C Association⁵⁶ i l'Ethical Tea Partnership (ETP)⁵⁷ en el sector de l'alimentació⁵⁸ o, més genèricament, l'Ethical Trading Initiative (ETI)⁵⁹ i la Fair Labor Association (FLA)⁶⁰, totes dues dedicades a millorar els paràmetres bàsics de les empreses proveïdores. Un altre exemple d'estàndard de processos és la certificació SA 8000 genèrica⁶¹.

Els CC són compromisos públics de Responsabilitat Social Corporativa (RSC), que anuncien els principis de responsabilitat social i ambiental als quals una empresa s'adhereix. Comparats amb els segells o les iniciatives MSI, són la baula més dèbil de la cadena i a vegades no estan prou ben implementats i controlats. Poden ser desenvolupats per la mateixa indústria (una empresa o agents sectorials) o externament (per una organització de la societat civil o una iniciativa MSI), la qual cosa els permet guanyar credibilitat. Per exemple, la Business Social Compliance Initiative (BSCI)⁶² és una iniciativa capdavantera de més de 700 empreses amb el compromís de millorar les condicions laborals de la cadena de subministrament global. Pel que fa al sector industrial, un exemple de codi de conducta desenvolupat per diversos actors és l'EICC –Electronic Industry Code of Conduct.⁶³ Finalment, un exemple de codi desenvolupat per una empresa individualment és el programa AAA Sustainable Quality™ Program de Nespresso⁶⁴.

6.2 EXEMPLES D'APLICACIÓ

6.2.1 EXEMPLES DE BONES PRÀCTIQUES DE VESTUARI LABORAL

Hannover, Alemanya

Únicament s'accepta vestuari laboral (per exemple, uniformes de bombers) que hagi estat produït en conformitat amb les convencions de l'OIT. Els proveïdors i els subcontractistes han de demostrar que tenen un codi social

54 Vegeu: <http://www.fairwear.org> Última visita 5 de març de 2012.

55 Better Cotton Initiative, vegeu: <http://www.bettercotton.org> Última visita: 5 de març de 2012.

56 Vegeu: <http://www.4c-coffeeassociation.org/> Última visita: 5 de març de 2012.

57 Vegeu: Ethical Tea Partnership (ETP).

58 Altres MSI: <http://www.verite.org/node/713/lightbox2> Última visita: 5 de març de 2012.

59 Vegeu: <http://www.ethicaltrade.org/> Última visita: 5 de març de 2012.

60 Vegeu: <http://www.fairlabor.org> i l'Organització Mundial del Comerç Just (OMCJ) a: <http://www.wfto.com> Última visita: 5 de març de 2012.

61 Vegeu: <http://www.saasaccreditation.org/certSA8000.htm> Última visita: 5 de març de 2012.

62 Vegeu: <http://www.bsci-intl.org> Última visita: 5 de març de 2012.

63 Vegeu: <http://www.eicc.info> Última visita: 5 de març de 2012.

64 Vegeu: <http://www.nespresso.com/communication/?q=node/18> Última visita: 5 de març de 2012.

pel que fa a les convencions de l'OIT, que implementen i controlen activament auditors externs, o bé cal que signin el codi de conducta de la campanya Roba Neta, sotmesa a auditació independent. Nota: extret d'una definició desenvolupada pel grup de l'Agenda 21 Local. De moment, no s'ha convocat cap concurs amb aquests criteris.

Ministeri de Defensa, França

Quan la marina francesa va convocar un concurs per comprar uniformes sostenibles, va requerir les condicions d'execució del contracte següents:

El contractista i els seus subcontractistes han de complir la conformitat amb les vuit convencions fonamentals de l'OIT. Dins dels quatre mesos posteriors a l'adjudicació del contracte, i en cada renovació, cal que el contractista presenti un informe per detallar la conformitat amb els 11 criteris basats en els requisits socials de la certificació SA 8000. Un annex del contracte conté la relació d'aquests requisits. L'incompliment d'aquestes provisions pot comportar penalitzacions i/o la finalització del contracte.⁶⁵ Nota: el concurs es va dur a terme satisfactòriament.

Dortmund, Alemanya

L'any 2007, Dortmund va anunciar que ja no adquiriria més productes que comportessin explotació laboral infantil (OIT, núm. 182). Amb el suport de la campanya Roba Neta, la ciutat es va implicar en un projecte pilot sobre la compra de vestuari laboral de comerç just per a un restaurant. Dues de les condicions exigides a l'adjudicatari eren l'adhesió a la Fair Wear Foundation, la qual cosa demostrava que la producció era socialment responsable, i acreditar que el cotó tenia la certificació de comerç just. La conformitat amb els criteris quedava garantida al llarg de tota la cadena de producció, de la fibra al producte final.⁶⁶ Nota: el concurs es va dur a terme satisfactòriament.

Barcelona, Espanya⁶⁷

Compra ètica de vestuari laboral per a 700 jardiniers.

Objectiu: els proveïdors han de ser capaços de garantir que els teixits usats directament o indirectament en la producció respecten els drets bàsics de les persones treballadores (convencions de l'OIT), amb una política de compromís amb la gestió ambiental i la prevenció de riscos laborals.

Criteris d'inclusió: el capítol relacionat amb les condicions de capacitat i solvència tècnica dels licitadors esmenta que s'han de respectar les convencions de l'OIT. Documentació que cal presentar per demostrar el compromís ètic de l'empresa:

65 Vegeu: http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/news_alert/Issue16_Case_Study38_France_uniforms.pdf Última visita: 6 de març de 2012.

66 Vegeu: http://oeffentlichebeschaffung.kompass-nachhaltigkeit.de/fileadmin/documents/Fairtrade/Best_Practice_Faire_Textilien__Dortmund.pdf Última visita: 6 de març de 2012.

67 Txiema, Castiella, Contractació Sostenible a Barcelona (PPT). Ajuntament de Barcelona, Congrés Mundial de l'ICLEI, 2006.

1. Declaració amb les dades de les empreses fabricants del producte final
2. Documentació complementària (serveix qualsevol dels documents següents):
 - Certificat de comportament ètic (SA8000/Fair Wear Foundation)
 - Certificat d'una auditoria realitzada per una empresa externa
 - Si l'auditoria és interna: la documentació que indica els paràmetres i procediments utilitzats, i aportar-ne informació. Les empreses també han de facilitar informació sobre els empleats en risc d'exclusió. Nota: el concurs es va executar satisfactòriament.

Criteris de contractació del sector tèxtil i pelleter suec⁶⁸

Criteris d'adjudicació per a fibres tèxtils respectuoses amb el medi ambient –Criteris avançats:

¿El cotó ha estat produït d'acord amb els criteris BCI Production Principles & Criteria 2.0 o Fairtrade International Generic Fairtrade Standards for Small Producers' Organizations, o bé seguint una iniciativa similar, amb l'objectiu de reduir l'ús de químics i el consum d'aigua durant el cultiu?

Proposta de verificació: declaració del proveïdor o documentació similar, que demostrï que el cotó va ser produït d'acord amb els criteris BCI. Si compleix els requisits d'una iniciativa semblant, cal facilitar documentació que ho demostrï.

Declaració del proveïdor o documentació que acrediti que els productes van ser produïts d'acord amb els criteris del segell ambiental nòrdic Swan, el segell ecològic de la UE, Bra Miljöval "Bra fibrer"⁶⁹ o GOTS.

6.2.2 EXEMPLE DEL SECTOR DE L'ALIMENTACIÓ

El Pla d'Acció Nacional sobre Contractació Pública Verda d'Aliments (Itàlia)

Els 'criteris mínims ambientals' relacionats amb els 'Serveis de Càtering i Provisió d'Aliments' del Pla d'Acció Nacional sobre Contractació Pública Verda d'Aliments conté aspectes socials pel que fa als aliments de temporada (suport als productors regionals), productes de comerç just i la distribució dels aliments sobrants en bon estat a organitzacions benèfiques (en línia amb la legislació estatal). Pel que fa als productes considerats exòtics (pinya, plàtan, cacau, xocolata, sucre i cafè), els criteris d'adjudicació preveuen que siguin de proveïdors de productes de comerç just. Un representant legal del licitador ha de declarar que els productes es distribuïran mitjançant entitats acreditades a escala nacional o internacional, com ara l'OMCJ, o certificats per organitzacions internacionals reconegudes, com per exemple FLO, tal com destaca la resolució del Parlament Europeu número A6-0207/2006. Nota: més d'un centenar d'administracions locals italianes ja han incorporat criteris similars als seus concursos.

68 Sobre criteris de licitació per al tèxtil i la pell, vegeu: http://www.msr.se/en/green_procurement/criteria/Furnishing-and-textiles/Textiles-and-leather/ Última visita: 6 de març de 2012.

69 Bra Miljöval, vegeu: <http://www.naturskyddsforeningen.se/bra-miljoval/> Última visita: 6 de març de 2012.

6.3 ANÀLISI LEGAL

6.3.1 ANÀLISI DAFO DES DEL PUNT DE VISTA LEGAL

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> Els segells, les iniciatives MSI i els CC són eines adequades i generalment acceptades per incloure consideracions socials en els processos de contractació. Poden facilitar la vida dels contractants, ja que es poden confiar dels licitadors que proporcionen productes amb aquestes certificacions, o bé que estan adherits a les iniciatives. En determinades condicions, els òrgans contractants que busquen una millor qualitat poden atorgar més punts als licitadors que tinguin segells que ofereixen més qualitat en comptes de presentar declaracions senzilles. 	<ul style="list-style-type: none"> Els requisits legals d'implementació, com la proporcionalitat, la igualtat de tracte i la vinculació amb l'objecte del contracte, depenen de les circumstàncies específiques de cada cas, així com de les possibles limitacions imposades per la legislació estatal. Els segells han de complir els requisits següents: les especificacions han de ser adients per definir les característiques dels proveïments i serveis del contracte, i han de basar-se en dades científiques i processos de participació, amb la implicació dels grups d'interès (administracions, consumidors, fabricants, distribuïdors i organitzacions ambientals), i garantir la igualtat d'accés.
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> Donat l'esborrany actual de les noves directives europees de contractació pública, s'espera que aquestes eines encara guanyin més importància en el futur. 	<ul style="list-style-type: none"> És difícil, però important pel que fa a complir els principis de transparència i no discriminació, que els contractants facin un seguiment i tinguin clar què són les iniciatives MSI i els codis de conducta.

6.3.2 ETAPA DEL PROCÉS DE CONTRACTACIÓ

Què es pot fer en la fase prèvia a la contractació?

En aquesta fase, un cop ja s'ha identificat l'àmbit del producte, un punt de partida pot ser buscar codis de conducta unilaterals o multilaterals (iniciatives MSI, segells) desenvolupats per a sectors específics, i plantejar un diàleg comercial amb els membres adherits (proveïdors i fabricants). Des d'una perspectiva legal, per evitar qualsevol mena de discriminació és recomanable convidar les associacions reconegudes, més que no pas empreses individualment.

El contractant públic pot preferir un segell en detriment d'un altre?

Amb les normes vigents, no hi ha la possibilitat de centrar-se en un segell com a únic mitjà d'acreditació, ni en les clàusules tècniques ni en la fase d'adjudicació. Cal acceptar explícitament els mitjans equivalents de verificar la conformitat amb els requisits socials (com un dossier tècnic, els resultats d'una avaluació, la declaració del fabricant o l'informe expedit per una entitat reconeguda).

Quan s'usen els criteris subjacents a un segell, es considera que els productes que l'han obtingut els compleixen. Això no vol dir que s'hagin d'acceptar si no es pot demostrar adequadament la conformitat amb les especificacions esmentades.

Per garantir la vinculació amb l'objecte del contracte, quan, per exemple, un segell no es refereix directament a la producció d'un producte concret sinó als paràmetres interns d'una empresa, cal obligar el licitador a declarar aquest criteri: per exemple, dient que es respectaran les convencions de l'OIT en la producció i lliurament del producte (Zieres 2012: 22, citat després de Ziekow 2011: 47). S'han d'esmentar explícitament tan el segell com els criteris rellevants (Zieres 2012: 22).

El contractant públic pot atorgar més punts als segells 'millors'?

Mentre que, en principi, la verificació de les especificacions tècniques és una qüestió de "sí/no", pel que fa als criteris d'adjudicació –on els licitadors ja han superat l'etapa anterior– hi ha algunes variacions. Igual que en totes les etapes de la licitació, en la fase d'adjudicació tots els licitadors han de ser tractats de la mateixa manera i han de tenir l'oportunitat d'obtenir el màxim nombre de punts. No obstant això, quan s'aplica l'oferta econòmicament més avantatjosa i un o més criteris o subcriteris qualitius, l'òrgan contractant ha d'avaluar el grau de compliment de cadascuna de les ofertes en relació amb els criteris. Llavors, es tracta d'adjudicar el contracte a l'oferta que ofereixi millor qualitat, no a la que millor acrediti aquesta qualitat (Buchmüller/Falke 2012b: 2). En aquest context, es pot discutir legalment si s'han de donar més punts per al licitador que hagi aplicat millors eines de control intern. D'una banda, es pot defensar que la "qualitat social" d'un concurs també depèn, com a mínim indirectament, de les mesures que pren el licitador per garantir la conformitat amb els estàndards socials (Buchmüller/Falke 2012b: 2). D'altra banda, la qualitat d'un concurs prové de la conformitat efectiva amb els criteris socials. Si ens decantem pel segon punt de vista, considerar les eines de control intern aplicades pel licitador com a criteri d'adjudicació seria incompatible amb la legislació comunitària (Buchmüller/Falke 2012b: 2).

Per exemple, en una licitació sobre fusta sostenible (vegeu l'apartat 7.1.1, 'sistemes específics per sectors'), es podria considerar el criteri d'adjudicació següent, per bé que és discutible jurídicament: "La qualitat del sistema vigent per garantir la conformitat amb els principis de gestió forestal sostenibles x, y i z al llarg de la cadena de subministrament del producte" –no es tracta d'un criteri de "sí/no". Així, un contractant pot argumentar que disposar de fusta amb la certificació FSC (o el Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes, PEFC) indica un sistema d'alta qualitat, ja que ha estat verificat per tercers, de manera que obtindrà la puntuació més alta. Per contra, un licitador que presenti una relació d'accions supervisades per ell mateix obtindrà menys punts si la qualitat del sistema no és tan elevada.

Quines són les condicions per acceptar etiquetes i iniciatives MSI?

Hi ha moltes més etiquetes ecològiques que no pas etiquetes socials, la qual cosa explica la importància d'adherir-se a iniciatives MSI com a mitjà alternatiu de demostrar els requisits socials. D'altra banda, algunes etiquetes, com FSC, PEFC i GOTS, també inclouen criteris socials.

Les etiquetes són sistemes de verificació molt creïbles a causa de l'audició independent i l'àmplia accessibilitat. Amb tot, els contractants no poden donar

preferència a un sistema per sobre dels altres en cas que es faciliti un mitjà d'acreditació equivalent. Per tal d'usar etiquetes o iniciatives MSI per demostrar la conformitat amb els criteris socials, cal que compleixin algunes condicions:

- Demostrar la conformitat amb els requisits socials específics definits en la convocatòria del concurs, com la conformitat amb les convencions de l'OIT en el cas de les condicions laborals dignes.
- Els requisits del segell s'han de basar en dades científiques.
- Els requisits han d'haver estat adoptats partint d'un enfocament participatiu, i que siguin accessibles a totes les parts interessades.
- Han de disposar d'una manera independent de controlar la conformitat amb els estàndards mínims.
- L'existència d'algun mitjà per publicar informes de seguiment amb regularitat.
- Disposar d'una auditoria del sistema de gestió ambiental.

6.3.3 CONCLUSIONS LEGALS

Els segells, les iniciatives MSI i els CC són adequats i legalment acceptats, i poden facilitar la tasca dels contractants, ja que són creïbles si compleixen alguns requisits i poden satisfer els criteris que marca un concurs. Així, els òrgans contractants no han d'invertir gaires esforços per analitzar altres mitjans d'acreditació, com per exemple dossiers tècnics exhaustius.

6.4 CONCLUSIONS PRÀCTIQUES PER A CONTRACTANTS (ANÀLISI DAFO)

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> • Els segells, les iniciatives MSI i els codis de conducta són útils en el procés preparatori per identificar quines consideracions socials són rellevants i adequades per tenir en compte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Quan l'avaluació externa és limitada arran de la manca de segells o iniciatives MSI fiables, els òrgans contractants es trobaran amb dificultats pràctiques i financeres per obtenir la certesa que un producte determinat compleix els criteris socials requerits.
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Els codis de conducta unilaterals o multilaterals poden ser opcions de verificació menys sòlides i viables, però són els primers passos d'una política social més forta per part dels proveïdors. • Les etiquetes ecològiques cada cop inclouen més criteris socials i poden servir per demostrar-los. • En els últims anys, els segells –socials i ecològics– han enfortit el seu vessant social, així que, per exemple, cobreixen més convencions de l'OIT, i l'avaluació i el control arriba a més punts de la cadena de subministrament. 	<ul style="list-style-type: none"> • Existeixen relativament poques etiquetes socials en comparació del gran nombre de certificacions ambientals. • Arran de la crisi financera i les limitacions dels petits productors per accedir al mercat, aquests tenen dificultats per pagar per obtenir certificacions socials.

6.5 FACTORS D'ÈXIT

Quan un òrgan contractant intenta promoure amb èxit un procés de contractació responsable, es recomana que faci una recerca prèvia i dialogui amb els proveïdors durant l'etapa prèvia a la licitació. A banda d'utilitzar una relació d'etiquetes vàlides i reconegudes com a mitjà per acreditar el compliment dels requisits específics, també s'aconsella que busqui informació sobre iniciatives MSI d'interès. La col·laboració amb ONG locals destacades –tal com han fet Barcelona i altres amb la campanya Roba Neta a l'hora de comprar vestuari laboral– ha demostrat que és un factor d'èxit d'un concurs de licitació. Un nombre creixent de segells i iniciatives MSI està fent augmentar el compromís social i la seva avaluació al llarg de la cadena de subministrament. Aquests progressos ajudaran els contractants públics a marcar la diferència en un món globalitzat, on els licitadors ofereixen productes amb aquestes etiquetes, o bé estan adherits a les iniciatives MSI esmentades.

7. SISTEMES ESPECÍFICS PER SECTORS

7.1 DESCRIPCIÓ DELS SISTEMES

7.1.1 PRODUCTES FORESTALS

Diversos estats de la UE apliquen polítiques a favor de la fusta sostenible, o les plantegen dins dels plans d'acció nacional sobre compra verda de productes forestals, com mobles, materials per a la construcció, paviments i paper. En un procés del contractació, els contractants sostenibles solen requerir fusta legal i sostenible. Segons la normativa de la UE, al 2013 tota la fusta que es comercialitzi a Europa ha d'estar legalment registrada. Això es pot demostrar mitjançant processos de verificació obligatoris (FLEGT, Due Diligence o equivalents). Pel que fa a la fusta sostenible, l'acreditació de la conformitat la sol marcar el FSC, PEFC o sistemes, o bé amb llicències com el FLEGT.⁷⁰

Arran de l'ampli consens que la gestió forestal sostenible ha de tenir en compte aspectes socials, estats de la UE com Bèlgica, Dinamarca, els Països Baixos, Suècia i el Regne Unit els han incorporat en les seves polítiques de compra, tot i que amb diferències pel que fa al seu abast. Per demostrar que es compleixen els criteris, es pot utilitzar l'afiliació a una o més iniciativa MSI, si escau, o una declaració del licitador que mostri que se satisfan els requeriments o que s'estan aplicant mesures activament.

Excepte al Regne Unit, on la fusta amb la llicència FLEGT s'accepta com a prova de legalitat i sostenibilitat, la majoria d'estats de la UE es basen en els sistemes de certificació de gestió forestal sostenible, com el FSC o el PEFC, com a mitjans per demostrar que els productes forestals provenen de boscos gestionats sosteniblement. Els sistemes de certificació disposen de mecanismes per traçar els productes al llarg de tota la cadena de subministrament, de l'origen al consumidor final. La certificació de la cadena de subministrament s'anomena "Cadena de Custòdia". Així, els sistemes de certificació acceptables aporten proves per demostrar que la fusta és legal i sostenible mitjançant certificats FSM i/o de la Cadena de Custòdia.

Exemples d'alguns altres possibles mitjans d'acreditació:

- Presentar documentació del proveïdor perquè l'avalui una entitat independent
- Documents que donen fe de l'existència d'un pla de gestió forestal i la seva implementació, i l'aprovació per part de l'autoritat competent. (El pla ha de cobrir tots els criteris que marca el SFM.)
- Demostrar que els processos interns d'una empresa respecten la traçabilitat al llarg de la cadena de subministrament (com a mitjà alternatiu d'acreditar

⁷⁰ És important esmentar que les llicències FLEGT tan sols són disponibles per a la fusta procedent de països que han signat acords de col·laboració voluntaris (VPA) amb la UE. Fins a l'1/3/2012, s'han signat acords amb Ghana, Camerun, la República del Congo i la República Centreafricana.

Image: iStockphoto / Leiflor

la traçabilitat d'acord amb el SFM, però no com a prova de gestió forestal sostenible per sí mateixa).

- Dossiers tècnics de productors forestals i informes d'entitats competents que ofereixen el mateix nivell d'informació que el procés de certificació.
- Autodeclaració de conformitat amb els criteris de sostenibilitat que s'apliquen a l'origen del proveïment, junt amb dades que serveixin per verificar aquesta informació (a petició del licitador).

Els contractants públics es poden trobar amb moltes dificultats a l'hora de demostrar que les pràctiques de gestió forestal sostenible s'apliquen al bosc, sobretot si es troba en un altre país o àrea geogràfica. Aquesta verificació requereix un tipus d'acreditació que pot variar molt, i s'ha d'examinar cas per cas. El marc que promou el Central Point of Expertise on Timber⁷¹ al Regne Unit presenta una sèrie magnífica d'eines que poden oferir suport al personal contractant, però també als proveïdors, que han de facilitar i avaluar aquestes proves.

7.1.2 MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

Pel que fa als materials per a la construcció, l'ús de plataformes de declaració de productes està ben implantat en molts estats de la UE. Habitualment, se centren en les especificacions tècniques i, cada cop més, en les propietats ecològiques o saludables dels materials. Algunes plataformes també inclouen referències a les condicions socials de la producció de materials determinats. Per exemple, el DGNB Navigator⁷² (Alemanya), Baubook⁷³ (Àustria), GreenSpec⁷⁴ (Gran Bretanya) i Leitfaden⁷⁵ (Luxemburg) aporten informació sobre fusta que inclou referències a certificacions basades en FSC, PEFC o altres estàndards de producció sostenible. Si bé aquests paràmetres no estan disponibles en la majoria de països ni s'apliquen àmpliament en gran part dels materials, la informació sobre el seu origen i la cadena de subministrament pot jugar un paper molt important en el desenvolupament, l'aplicació i la verificació dels criteris socials de la contractació.

L'ús de declaracions de plataformes de productes per a la construcció per verificar la conformitat amb els criteris socials sol ser indirecte. Les plataformes més grans (com les esmentades abans), inclouen dades d'avaluació sobre els materials i productes durant tot el seu cicle vital. Així, els contractants que vulguin verificar l'origen, la composició química, les emissions i altres impactes relacionats amb un material durant el seu procés de producció poden utilitzar les plataformes com a fonts d'informació. Així, per exemple, si un contractant identifica una substància o procés concret que s'ha utilitzat en la fabricació de material d'aïllament que implica un risc alt per als treballadors, les plataformes poden servir per comprovar-ho. Això es pot fer abans d'introduir les bases d'un concurs, però també en la fase d'avaluació de les ofertes.

71 <http://www.cpet.org.uk/uk-government-timber-procurement-policy> Última visita: 6 de març de 2012.

72 <http://www.dgnb-navigator.de/> Última visita: 6 de març de 2012.

73 <http://www.baubook.at/> Última visita: 6 de març de 2012.

74 <http://www.greenspec.co.uk/> Última visita: 6 de març de 2012.

75 <http://www.crtib.lu/Leitfaden/index.jsp?section=DE> Última visita: 6 de març de 2012.

Si l'òrgan contractant s'assegura que les condicions per a la inclusió d'una declaració d'una plataforma del sector de la construcció compliran els criteris socials, pot demanar a la plataforma que proveïxi els materials que s'utilitzaran. L'ús d'aquesta plataforma ha de quedar clarament indicat en la convocatòria, i tots els proveïdors interessats han de tenir l'oportunitat de registrar i declarar els seus productes. Normalment, el requisit que els productors paguin una taxa per fer-ho no exclou l'ús d'aquesta plataforma en el procés de licitació –no obstant això, algunes legislacions nacionals sobre contractació no ho permeten.

7.1.3 TÈXTIL

Els contractants poden usar sistemes de certificació expeditos per tercers per verificar la sostenibilitat social dels productes tèxtils. Hi ha uns quants sistemes de certificació específics del sector força estesos, com ara GOTS (que també inclou criteris socials) i GoodWeave International⁷⁶. Cadascun dels sistemes esmentats implica auditar o inspeccionar les instal·lacions de producció. L'apartat 6.1 conté informació complementària sobre aquests sistemes i exemples d'aplicació per part dels contractants.

7.2 EXEMPLES D'APLICACIÓ

Fusta – Ciutat de Cognac, França

Criteris sobre fusta sostenible emprats en especificacions tècniques i sobre verificació:

- *La fusta ha de procedir de boscos gestionats sosteniblement.*
- *La fusta de boscos tropicals no ha d'aparèixer en la llista d'espècies en perill d'extinció, tal com constaten els acords internacionals.*
- *Les formes de verificació han de demostrar que es compleixen els últims criteris ambientals, segons els sistemes PEFC, FSC, Keurhout, Canadian Standards Association (CSA), Sustainable Forestry Initiative (SFI), o equivalents.*

Construcció – Província de Vorarlberg, Àustria

Vorarlberg reconeix l'ús de la plataforma Baubook per verificar les característiques de sostenibilitat dels materials per a la construcció dels projectes nous i les rehabilitacions que finança.

La plataforma conté una llista amb els criteris per a cada producte. Per demostrar que es compleixen, també s'accepten altres sistemes d'acreditació, com els resultats d'una avaluació feta pel fabricant.

⁷⁶ <http://www.goodweave.net/> Última visita: 6 de març de 2012.

Tèxtil – Ministeri de Defensa, França

El Ministeri de Defensa francès ha inclòs el punt següent dins de les condicions del contracte de provisió d'uniformes per a la marina:

El contractista i els seus subcontractistes han de complir la conformitat amb les vuit convencions fonamentals de l'OIT. Dins dels quatre mesos posteriors a l'adjudicació del contracte, i en cada renovació, cal que el contractista presenti un informe per detallar la conformitat amb els 11 criteris basats en els requisits socials de la certificació SA 8000. Un annex del contracte conté la relació d'aquests requisits. L'incompliment d'aquestes provisions pot comportar penalitzacions i/o la finalització del contracte. Nota: el concurs es va dur a terme satisfactòriament.

Per verificar la conformitat amb les clàusules d'execució del contracte, el Ministeri usa els serveis d'una empresa especialitzada en auditoria social.

7.3 ANÀLISI LEGAL

7.3.1 ANÀLISI DAFO DES DEL PUNT DE VISTA LEGAL I DEL PROCÉS

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> • Els sistemes per sectors solen ser la millor manera de plantejar els aspectes socials relacionats amb el subministrament d'un producte o servei perquè reflecteixen les seves característiques. • Els sistemes d'alguns sectors, com el forestal, gaudeixen d'un ampli reconeixement, tant entre proveïdors com entre contractants. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha el risc de basar-se excessivament en sistemes o plataformes, de manera que disminueix la capacitat d'avaluar la conformitat amb els criteris subjacents. • En alguns casos, donar-se d'alta en un sistema o declaració de producte d'un sector concret implica costos addicionals considerables per als operadors.
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • En molts sectors, hi ha un progrés continu dels sistemes i criteris que plantegen aspectes socials (vegeu www.standardsmap.org). • En molts casos, els contractants i els altres grups d'interès poden ajudar a perfilar el desenvolupament d'aquests sistemes i criteris. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha un debat sobre la legalitat d'atorgar més punts a un proveïdor que pot aportar una certificació externa en detriment d'un altre que es limita a anunciar les seves accions. El cas <i>European Dynamics v EEA (T-331/06)</i>, mostra indicis que aquest enfocament manté la conformitat amb el principi d'igualtat de tracte, però no és prou conclouent.

7.3.2 CONFORMITAT AMB LA LEGISLACIÓ VIGENT

Les funcions principals dels sistemes específics per sectors són: ser la font de referència per a les especificacions, servir de punt de partida per desenvolupar criteris d'adjudicació i ser un mitjà possible per verificar que els productes compleixen els criteris socials establerts. La conformitat amb les directives de contractació de la UE i el GPA dependrà de si l'òrgan contractant aplica una o

més d'aquestes funcions, en comptes de centrar-se a utilitzar un sistema de certificació o plataforma de declaració de productes concreta.

Igual que amb tots els sistemes de verificació, és important que l'òrgan contractant comprovi què hi ha darrere d'una certificació per identificar quins criteris s'apliquen i determinar si el sistema és accessible per a tots els proveïdors interessats. Si els criteris centrats en sistemes sectorials queden inclosos en les especificacions tècniques i/o els criteris d'adjudicació, han d'estar vinculats a l'objecte del contracte. Per exemple, no han de fer referència a aspectes que no tenen a veure amb la producció o provisió de béns, serveis i obres en qüestió. Aquest seria el cas, per exemple, d'una certificació que s'aplica a les pràctiques globals d'un operador, però no a la cadena de subministrament d'un contracte determinat.

7.3.3 ETAPA DEL PROCÉS DE CONTRACTACIÓ

En un concurs, l'etapa d'avaluació de les ofertes és important per garantir que l'ús de sistemes específics per sectors, com certificacions externes o plataformes de declaració de productes, no vulnera els principis de transparència i igualtat de tracte, ni impedeix injustificadament la competició.

Els òrgans contractants també poden incloure un requisit respecte de certificacions i auditories per part de tercers dins de les clàusules d'execució del contracte. En aquest cas, és important que aquests requisits s'anunciïn prèviament en l'avís o la documentació del contracte, i que no constitueixin una esmena material al contracte durant la licitació.

7.3.4 CONCLUSIONS LEGALS

Els sistemes específics per sectors que inclouen criteris socials tenen el potencial de contribuir sòlidament a millorar les condicions laborals i de vida dels països en vies de desenvolupament. És important reivindicar el bon paper d'aquests sistemes, en el context de la fase de contractació en la qual s'estan implementant. Sempre s'han de tenir en compte els aspectes sobre transparència i igualtat de tracte, així com els costos addicionals que pot implicar inscriure's en aquests sistemes. Encara és objecte de debat si una certificació externa es pot diferenciar de l'autodeclaració d'un proveïdor a l'hora d'avaluar els criteris d'adjudicació segons els aspectes socials.

7.4 CONCLUSIONS PRÀCTIQUES PER A CONTRACTANTS (ANÀLISI DAFO)

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> • Àmplia disponibilitat de productes certificats amb sistemes com FSC i PEFC. • La demanda d'informació de la cadena de subministrament sota la FLEGT i les regulacions sobre productes forestals de la UE facilita comprovar la conformitat. 	<ul style="list-style-type: none"> • No hi ha una definició universalment acceptada de fusta sostenible, ni una frontera clara entre la fusta d'origen legal i la sostenible. • Els mitjans d'acreditació equivalents poden ser difícils d'avaluar.
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Els sistemes i legislacions vigents tenen prou potencial per treballar més estretament amb els proveïdors i anar introduint progressivament criteris socials més exigents vinculats a la producció i el processament de la fusta. 	<ul style="list-style-type: none"> • En cas que els òrgans contractants divideixin els criteris sobre fusta sostenible en diferents fases de la licitació (especificacions tècniques i clàusules d'execució del contracte), el procés es pot tornar molt complex si es presenten diferents tipus d'acreditacions per a criteris diferents (ambientals, socials).

7.5 FACTORS D'ÈXIT (PRODUCTES FORESTALS)

Una estratègia de contractació responsable àmplia pot contribuir significativament a l'èxit de les polítiques sectorials. Vuit estats membres de la UE –Alemanya, Àustria, Bèlgica, Dinamarca, Finlàndia, França, els Països Baixos i el Regne Unit– disposen de polítiques generals de contractació pública per a fusta i els productes relacionats, mentre que d'altres, com ara Espanya, Irlanda, Itàlia, Luxemburg, Malta, Portugal i Suècia han desenvolupat i/o adoptat aquestes polítiques en el marc dels respectius plans nacionals sobre compra pública responsable. Moltes polítiques sobre fusta sostenible tenen un caràcter obligatori en l'àmbit de compra centralitzada o governamental, la qual cosa anima les administracions locals a adoptar-les. Això demostra que aquests sistemes poden generar prou massa crítica perquè tant contractants com proveïdors puguin aplicar-los més fàcilment.

En altres sectors, sobretot en el de la construcció, la naturalesa fragmentada del mercat i les llargues cadenes de subministrament fan que sigui més difícil desenvolupar i implantar les certificacions externes. L'ús de plataformes de declaració pot significar un primer pas per aplicar aquests sistemes, ja que permeten obtenir informació bàsica sobre les característiques socials i ambientals dels productes, que s'haurà de recopilar i analitzar.

4 CONCLUSIONS

La guia LANDMARK sobre els sistemes de verificació que s'utilitzen en els processos de contractació pública socialment responsable tracta les últimes tendències sobre com garantir la conformitat amb els criteris socials, com ara els relacionats amb les convencions fonamentals de l'OIT. Aquest document mostra com la verificació pot assolir un alt grau de fiabilitat, i que la compra responsable pot marcar la diferència pel que fa a les condicions laborals de les persones treballadores al llarg de la cadena de subministrament de productes, serveis i obres.

Alhora, aquesta guia destaca els reptes legals existents a l'hora d'aplicar els sistemes de verificació, però també mostra els camins –des del punt de vista legal i pràctic– per convertir-los en oportunitats. La guia facilita a qualsevol administració explicacions jurídiques detallades i, com a consorci LANDMARK, esperem que qualsevol entitat pública s'animi a provar els enfocaments exposats en els seus concursos i acords marc. Si voleu compartir les experiències relacionades amb les activitats de contractació pública sostenible, escriviu-nos a: procurement@iclei.org.

5 BIBLIOGRAFIA

Buchmüller, Christian/ Falke, Iris (2012a): aspectes jurídics relacionats amb l'esborrany “Guide on verification schemes for socially responsible public procurement along the supply chain.” No publicat.

Buchmüller, Christian/ Falke, Iris (2012b): qüestions sobre aspectes jurídics relacionats amb l'esborrany “Guide on verification schemes for socially responsible public procurement along the supply chain.” No publicat.

Buchmüller/Schnutenhaus (2008): Rechtliches Gutachten zum Entwurf der Musterausschreibung von Desktop-PCs, einschließlich Servicevertrag, unter Berücksichtigung sozialer und ökologischer Kriterien. <http://pcglobal.org/files/gutachten-webversion.pdf>.

CIR/CorA/WEED (2010): Bietererklärungen als Instrument zur Einbeziehung von Arbeits- und Sozialstandards in der öffentlichen Beschaffung, http://pcglobal.org/files/Schnutenhaus_Gutachten.pdf.

CorA/CIR (2009): Vorschlag für einen Aktionsplan “Keine Ausbeutung mit Steuergeldern– soziale und ökologische Beschaffung jetzt!”, 2009. www.cora-netz.de/wp-content/uploads/coraaktionsplan_a536seiten_web.pdf.

- European Commission (2010):* Buying Social – Guia per tenir en compte els criteris socials en la contractació pública. <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=6457&langId=en>. Última visita: 5 de març de 2011.
- Goede, Matthias/Herrmann, Alexander (2012):* VOL/B-Kommentar, 6. Auflage. Bücher Werner Verlag.
- Hauptstadt Hannover (2010):* Einsatz von fair gehandelten und ohne ausbeuterische Kinderarbeit hergestellten Produkten in der Stadtverwaltung. Informationsdrucksache Nr. 0325/2010.
- Krajewski/Krämer (2010):* Gutachten zur Berücksichtigung von Arbeits- und Sozialstandards durch Bietererklärungen in den Auftragsausführungsbedingungen am Beispiel PC und Arbeitsbekleidung. <http://pcglobal.org/files/gutachten-webversion.pdf>.
- Mosters, Johannes (2012):* opinió legal relacionada amb l'esborrany "Guide on verification schemes for socially responsible public procurement along the supply chain." No publicat.
- National Action Plan 2011* Decret del 25 de juliol de 2011 Adozione dei criteri minimi ambientali da inserire nei bandi di gara della Pubblica amministrazione per l'acquisto di prodotti e servizi nei settori della ristorazione collettiva e fornitura di derrate alimentari e serramenti esterni. (11A12078). Publicat a la 'Gazzetta Ufficiale del 21 Settembre 2011 serie generale n.220'.
- Summa (2008):* Stellungnahme zum Entwurf der Bundesregierung für ein Gesetz zur Modernisierung des Vergaberechts. Ausschussdrucksache 16(9)1171.
- Txema, Castiella (2006):* Contractació Sostenible a Barcelona. Presentació a l'Ajuntament de Barcelona, Congr s Mundial de l'ICLEI, 2006. http://worldcongress2006.iclei.org/uploads/media/SP1_CASTIELLA_SP_in_Barcelona.pdf.
- Venanzoni, Emilia (2011):* Ethische Beschaffung am Beispiel armasuisse. Presentació a la conferència "Nachhaltige Beschaffung in Aktion", Viena, 5 d'octubre de 2011. http://www.nachhaltigebeschaffung.at/sites/default/files/Soziales_Frau%20Venanzoni_CH.pdf.
- Ziekow, Jan (2011):* Faires Beschaffungswesen in Kommunen und die Kernarbeitsnormen, Rechtswissenschaftliches Gutachten. http://www.service-eine-welt.de/images/text_material-1621.img. Última visita: 5 de març de 2012.
- Zieres, Matthias (2012):* opinió legal relacionada amb l'esborrany "Guide on verification schemes for socially responsible public procurement along the supply chain." No publicat.

6 ANNEX

1. EXEMPLE PRÀCTIC: DECLARACIÓ DEL LICITADOR DE BREMEN

A) PLEC DE CLÀUSULES ADDICIONALS DEL CONTRACTE “CONVENCIONS LABORALS FONAMENTALS DE L'OIT”

1.

Durant l'execució del contracte, el contractista i els subcontractistes es comprometen expressament a complir les regulacions de les corresponents convencions de l'Organització Internacional del Treball, les quals són transferides a la legislació nacional. Les convencions laborals bàsiques són les convencions de l'OIT 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 i 182.

Les regulacions nacionals del país on el contractista o els seus subcontractistes exerceixen l'activitat per satisfer el contracte són decisives. Fins i tot en cas que una o més convencions fonamentals no hagin estat ratificades o transferides a la legislació nacional d'aquest país, el contractista i els subcontractistes continuen tenint l'obligació de respectar-les.

Això implica que, durant el procés de producció o extracció del bé que s'ha de proveir

- No s'utilitzarà treball forçós, incloent-hi el d'esclaus i reclusos, segons la convenció 29 sobre treball forçós del 29 de juny de 1930 (BGBl. 1956 II S. 641), i la convenció 105 sobre l'abolició del treball forçós del 25 de juny de 1957 (BGBl. 1959 II S. 442)
- Es garantirà a tots els treballadors el dret de crear sindicats i afiliar-s'hi, i a la negociació col·lectiva, segons la convenció 87 sobre llibertat d'associació i protecció del dret d'organitzar-se del 9 de juliol de 1948 (BGBl. 1956 II S. 2073), i la convenció 98 sobre el dret d'organitzar-se i la negociació col·lectiva de l'1 de juliol de 1949 (BGBl. 1955 II S. 1123)
- No es produirà cap distinció, exclusió o preferència per motius de raça, color de la pell, sexe, religió, afiliació política, nacionalitat o origen social que suspengui o limiti la igualtat d'oportunitats o de tracte laboral o professional, segons la convenció 111 sobre discriminació (ocupació i professió) del 25 de juny de 1958 (BGBl. 1961 II S. 98);
- Els treballadors i treballadores percebran una remuneració igualitària, segons la convenció 100 sobre igualtat de remuneració del 29 de juny de 1951 (BGBl. 1956 II S. 24);
- No s'usarà treball infantil, segons la convenció 182 relativa a la prohibició

i les mesures immediates per a l'abolició del les pitjors formes de treball infantil del 17 de juny de 1999 (BGBl. 2001 II S. 1291), i la convenció 138 sobre l'edat mínima per poder treballar del 19 de juny de 1976.

Es considerarà que els subcontractistes són contractistes que estan implicats en la producció o el procés d'extracció que és l'objecte del contracte.

2.

El contractista té l'obligació de presentar la prova d'acreditació que esmenta en l'autodeclaració del plec de clàusules addicionals del contracte "convencions laborals fonamentals de l'OIT" abans de completar el lliurament dels béns. En cas de lliuraments parcials, cada un haurà d'anar acompanyat de l'acreditació respectiva. El contractista també garanteix una acreditació en cas que sigui un subcontractista qui s'encarregui del lliurament total o parcial.

3.

El contractista té l'obligació de facilitar documentació completa, actualitzada i auditable sobre els països proveïdors dels béns que es lliuraran, i presentar-la als òrgans contractants en cas que la sol·licitin. Els òrgans contractants tenen el dret de sol·licitar la traducció a l'alemany dels documents.

4.

En cas que el contractista:

- Lliuri béns que s'hagin extret o produït vulnerant les convencions laborals, segons la clàusula número 1,
- No aporti cap prova d'acord amb l'autodeclaració del plec de clàusules addicionals del contracte "Convencions laborals fonamentals de l'OIT" o
- No presenti cap document, d'acord amb la clàusula número 3,

les parts contractants acorden l'aplicació d'una penalització contractual de l'1% per cent del valor del contracte. Segons la primera clàusula, la penalització contractual s'incrementarà a cada infracció amb un percentatge addicional. També segons aquesta clàusula, cada lliurament parcial amb un incompliment serà comptabilitzat com un incompliment individual. Si la penalització contractual és desproporcionadament elevada, els òrgans contractants la reduiran fins a l'import adequat. L'acumulació de totes les penalitzacions contractuales en cap cas podrà excedir el 10% del valor total del contracte.

5

En relació amb els supòsits que especifica la quarta clàusula, les parts contractants acorden que el comprador públic té el dret d'anul·lar el contracte, conforme al punt § 323 del Codi civil alemany (BGB). En aquest cas, el contractista haurà d'indemnitzar els òrgans contractants en concepte dels danys ocasionats, sense que això afecti altres possibles accions legals futures.

B) AUTODECLARACIÓ DEL PLEC DE CLÀUSULES ADDITIONALS “CONVENCIONS FONAMENTALS DE L'OIT”

Amb el lliurament dels béns, el licitador es compromet a presentar proves per acreditar la conformitat amb els acords especificats en la clàusula I del plec de clàusules addicionals del contracte “convencions laborals fonamentals de l'OIT”

Comentari: les declaracions 1, 2 i 3 són equivalents i no afecten l'avaluació del licitador. No obstant això, el licitador quedarà exclòs del procés de licitació en el supòsit següent: si presenta la tercera declaració, però el bé contractat disposa de segells, etiquetes, certificats, l'adhesió a una iniciativa o declaració expedida per altres agents del mercat.

Si us plau, assenyalen quina de les tres declaracions voleu presentar.

DECLARACIÓ 1

Es facilitarà l'acreditació mitjançant un segell, etiqueta, certificat o demostrant l'adhesió a una iniciativa en conformitat amb el punt de la relació següent:

● roba de treball i corporativa, teixits i altres tipus de productes tèxtils

- a) Fair Wear Foundation
- b) Ethical Trading Initiative
- c) Fair Labour Association
- d) Certificació SA 8000

● pedra natural i productes de pedra natural

- e) Fair Stone
- f) WGDN (Werkgroep Duurzame Natuursteen)
- g) Xertifix

● te, cafè i cacau

- h) Fairtrade
- i) Associació 4C

● flors

- j) Fairtrade
- k) Programa Flower-Label

● joguines i pilotes

- l) Fairtrade
- m) Certificació SA 8000
- n) Una certificació d'acord amb l'ICTI-codex

Comentari: S'acceptaran mitjans d'acreditació equivalents sempre que vagin acompanyats d'una explicació, d'acord amb la declaració 2.

DECLARACIÓ 2

Acreditació mitjançant un altre segell, etiqueta, certificat, adhesió a una altra iniciativa o declaració de tercers,

Denominació:

Expedit per:

Aquesta acreditació equival a un segell, etiqueta o certificat que apareix en la relació de la declaració 1, la qual respecta la conformitat amb els acords especificats en la primera clàusula del plec de clàusules addicionals “convencions laborals fonamentals de l’OIT”, relatives al procés de producció i extracció dels béns que es proveiran. L’entitat que expedeix aquesta declaració no té cap relació amb l’empresa licitadora, els proveïdors i els productors del bé.

L’empresa és capaç de demostrar-ho en cas que se li sol·liciti

La pàgina web de la Societat Alemanya per a la Cooperació Internacional (GIZ) <http://www.kompass-nachhaltigkeit.de> o de la Iniciativa de Protecció del Consumidor <http://www.label-online.de> poden aportar informació complementària per demostrar-ne l’equivalència.

DECLARACIÓ 3

El bé contractat no disposa de cap segell, etiqueta, certificat, adhesió a una iniciativa o altres declaracions per part d’agents habituals del mercat, ja que procedeix de:

.....

Declaro que els béns han estat extrets o produïts en conformitat amb els acords que especifica la primera clàusula del plec de clàusules addicionals “convencions laborals fonamentals de l’OIT”. En cas que se’m sol·liciti, em comprometo a aportar informació sobre l’extracció dels recursos i la producció dels béns, així com una relació de les empreses que intervenen en aquest procés. Rebo informació regularment sobre les condicions laborals del procés d’extracció i/o producció del bé. També em comprometo a presentar informació complementària sobre la manera com s’han obtingut les dades tan bon punt se’m sol·liciti.

2. MODEL GRADUAL DE DECLARACIÓ DEL LICITADOR – EXEMPLE: ROBA

DECLARACIÓ SOBRE ELS REQUISITS DEL LICITADOR

La següent nota d'aclariment s'ha d'adjuntar a les bases del concurs (en cursiva, els suggeriments per al model)

L'òrgan contractant destaca que la roba que es proveirà ha estat produïda d'acord amb les vuit convencions fonamentals de l'OIT que especifica l'annex 1 i la legislació laboral nacional del país o països d'origen.

Per tant, el contractista es compromet a lliurar els productes que han estat confeccionats amb la màxima conformitat possible amb aquestes convencions laborals i socials, dins del marc que estableix la declaració annexa a la documentació de licitació. La declaració forma part del concurs i formarà part del contracte en cas que s'executi.

El contractista pot demostrar que compleix les convencions laborals i socials que especifica l'annex 1 amb la presentació d'un mitjà d'acreditació independent, o bé adjuntant una declaració de mesures concretes com a part de l'oferta, en cas que no pugui aportar proves independents.

CONDICIONS DEL CONTRACTE

La declaració següent, que el licitador ha de presentar signada, pot incorporar-se a les condicions del contracte utilitzades per l'òrgan contractant. En cas de superar els valors màxims del contracte, aquesta declaració s'ha d'incloure en la documentació de licitació.

ARTICLE 1: CONVENCIONS

Durant el procés de producció, el proveïdor té l'obligació de complir les convencions fonamentals de l'OIT que especifica l'annex 1 i la legislació laboral nacional del país o països de producció

Si us plau, especifiqueu quin tipus d'acreditació es facilitarà:

- a. *presentació d'un mitjà d'acreditació independent*

L'empresa/persona es compromet a satisfer el contracte exclusivament amb béns que s'ha pogut verificar que han estat produïts d'acord amb les convencions laborals i socials que especifica l'annex 1.

S'adjunta l'acreditació d'adhesió a una organització de supervisió independent i reconeguda (vegeu l'Annex 2) o la certificació que dóna fe dels criteris postulats en les condicions del contracte.

b. implementació de mesures concretes

Com que l'empresa/persona no té la capacitat d'aportar un mitjà d'acreditació independent que demostrï el compliment dels criteris especificats en l'annex 1, l'empresa/persona es compromet a treballar amb l'objectiu de complir la conformitat amb els criteris que especifica l'annex 1 mitjançant la implementació de mesures concretes dins de la cadena de subministrament.

ARTICLE 2: PROVISIÓ

Durant el procés de producció de producte, cal que el contractista:

- a. Exigeixi als seus proveïdors que, durant el procés de producció compleixin la conformitat amb els principis bàsics que especifica l'article primer d'aquestes condicions del contracte i les mesures concretes que especifica l'article tercer. El contractant estipula que, per la seva banda, els proveïdors tenen l'obligació de transmetre aquests requisits als seus proveïdors durant el procés de producció.*
- b. El contractista ha de presentar una relació dels seus proveïdors secundaris en cas que el comprador ho sol·liciti.*

ARTICLE 3: IMPLEMENTACIÓ DE LES MESURES CONCRETES I INFORMES

Incloent-hi:

- a. El contractista inicia activitats de formació per als directius, treballadors i representants dels treballadors relacionats amb la llibertat d'associació, el dret a la negociació col·lectiva, així com la protecció de la salut i riscos laborals.⁷⁷*
- b. Els treballadors contractats pels proveïdors, els quals participen en el procés de producció de la roba que serà proveïda, rebran una còpia de la legislació laboral nacional, juntament amb el contracte de treball, excepte si aquest requisit genera una càrrega desproporcionada sobre els proveïdors. En aquest supòsit, es facilitarà als treballadors una còpia de les convencions laborals bàsiques de l'OIT (vegeu l'Annex 1).*

⁷⁷ Les mesures concretes que es presentin són proposades, se'n pot fer una selecció. S'han escollit segons la seva capacitat per fer complir els criteris que especifica l'annex 1, i la seva proporcionalitat, que s'ha d'entendre de manera dinàmica. Cal analitzar l'evolució del mercat, i fer les adaptacions en conseqüència.

c. El licitador estipula la implementació d'un sistema independent de conformitat al centre de producció del proveïdor en cas que no existeixi representació dels treballadors. En cas que hi hagi aquesta representació, s'implicarà les organitzacions locals de defensa dels drets dels treballadors en el procés de desenvolupament.

d. Pel que fa als contractes d'un any de durada o superior, el contractista ha de presentar cada 12 mesos un informe de Contractació Pública Responsable que compleixi les convencions de la Global Reporting Initiative (GRI). L'informe documenta si l'empresa respecta els criteris que especifica l'Annex 1 i indica quines vulneracions han tingut lloc en la cadena de subministrament, i quines mesures col·lectives s'hi han aplicat. L'informe també documenta la implementació de les mesures concretes i les accions de correcció.

L'incompliment de la declaració del licitador o la presentació d'informació parcial de manera conscient habilita l'òrgan contractant a deduir una penalització financera del 5% de la remuneració contractual. A més, com que aquesta infracció significa un incompliment important del deure del contractista, l'òrgan contractant té la capacitat d'anul·lar el contracte i reclamar indemnitzacions, sense que això afecti les accions legals futures que es puguin emprendre.⁷⁸

3. DECLARACIÓ DEL LICITADOR – CONVENCIONS QUE CAL RESPECTAR⁷⁹

1. OCUPACIÓ VOLUNTÀRIA

Absència de treball forçós, incloent-hi el d'esclaus o reclusos. (convencions 29 i 105 de l'OIT). No es pot obligar les persones treballadores a lliurar una fiança o la documentació personal a l'empleador.

2. NO DISCRIMINACIÓ DELS EMPLEATS

S'ha de garantir la igualtat d'oportunitats i de tracte, independentment de la raça, el color de la pell, el sexe, la religió, l'afiliació política, la nacionalitat, l'origen social o altres trets distintius (convencions de l'OIT 100 i 111).

⁷⁸ Les mesures correctores poden ser: si en l'anàlisi requerida en el paràgraf a) el contractant detecta que els empleats fan hores extres no remunerades, buscarà la forma de pagar-les amb els seus proveïdors.

⁷⁹ Arbeitsverhaltenskodex für die Bekleidungsindustrie einschließlich Sportbekleidung, basierend auf den Musterkodex des Internationalen Bundes freier Gewerkschaften (IBFG), febrer de 1998.

3. ABSÈNCIA DE TREBALL INFANTIL

No hi pot haver l'ús de treball infantil. Els empleats només poden ser contractats si han complert els 15 anys o han superat l'edat d'escolarització obligatòria (convenció 138 de l'OIT).

4. RESPECTE A LA LLIBERTAT D'ASSOCIACIÓ I DEL DRET A LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA

Totes les persones treballadores tenen el dret de crear sindicats i d'afiliar-s'hi, i a la negociació col·lectiva (convencions de l'OIT 87 i 98). Els representants de les persones treballadores no poden estar sotmesos a discriminació i han de poder accedir a tots els llocs de treball per portar a terme les seves funcions de representació (convencions 135 i 143 de l'OIT). L'empleador ha d'adoptar una actitud positiva envers la tasca dels sindicats i les seves accions per organitzar la força de treball.

5. PAGAMENT DE SALARIS JUSTOS

Els salaris i beneficis que es paguen per una setmana convencional de treball han de satisfer, com a mínim, els paràmetres legals o del sector, que sempre han de ser suficients per satisfer les necessitats bàsiques dels treballadors i les seves famílies, i aportar-los ingressos addicionals (convencions 26 i 131 de l'OIT). Les deduccions de salari a causa de mesures disciplinàries no estan permeses, i no es permet cap deducció de salari per mesures disciplinàries si la llei nacional no ho autoritza. Els empleats han de ser informats clarament per escrit sobre les especificacions del seu salari, incloent-hi els índexs salarials i els terminis de pagament.

6. ABSÈNCIA D'HORES EXTRAORDINÀRIES INJUSTIFICADES

L'horari laboral ha de respectar la legislació vigent i els convenis del sector. En qualsevol cas, no es pot exigir a les persones treballadores de manera regular que treballin més de 48 hores a la setmana, i han de poder gaudir d'almenys un dia de repòs per a cada període de set dies. La perllongació ha de ser voluntària i mai no podrà excedir les 12 hores setmanals, tampoc no es pot exigir regularment i sempre s'ha de compensar amb una remuneració especial.

7. CONDICIONS LABORALS DIGNES

S'ha de facilitar un entorn de treball segur i higiènic, i s'han de promoure les millors pràctiques sobre salut i riscos laborals, tenint en compte els coneixements i qualsevol dels perills específics de la indústria. Estan expressament prohibits l'abús físic, les amenaces, els càstigs inesperats o disciplinaris, l'assetjament sexual i altres tipus d'abús, així com la intimidació per part de l'empleador.

8. RELACIONS LABORALS LEGALMENT VINCULANTS

Les obligacions dels empleats d'acord amb les lleis laborals o de la seguretat social i les regulacions que es desprenen d'una relació laboral estable no es poden evitar mitjançant acords estrictament laborals, o a través de contractes d'aprenentatge que no tenen l'objectiu real d'impartir destreses o oferir ocupació estable. Els treballadors joves han de tenir l'oportunitat de participar en programes de formació i educació.

4. DECLARACIÓ DEL LICITADOR – REQUISITS PER A L'ACREDITACIÓ INDEPENDENT⁸⁰

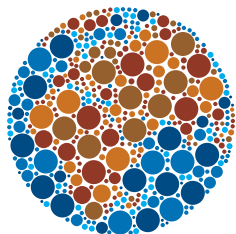
- Tots els grups d'interès estan institucionalitzats i implicats igualitàriament en els processos de presa de decisions.
- Els paràmetres aplicables per a un grup de producte concret es definiran de manera col·lectiva i s'implementaran amb coherència.
- La conformitat amb aquests paràmetres s'avaluarà i verificarà de manera independent. La transparència i aportar informació tenen un caràcter obligatori.

Per demostrar efectivament la conformitat, s'ha de facilitar mitjans vàlids d'acreditació durant l'execució del contracte. Aquesta acreditació pot ser formar part d'una iniciativa MSI, com la Fair Wear Foundation.

5. QÜESTIONARI DE SEGUIMENT SUEC

El qüestionari de seguiment que apareix a la guia LANDMARK es pot descarregar a: http://offentlig.csr-kompassen.se/doc/msr_csr_exempel_frageformular_EN.pdf (Última visita: 2 d'abril de 2012).

⁸⁰ CorA/CIR 2009, Aktionsplan für sozial-ökologische öffentliche Auftragsvergabe, Anhang 4: 32.

THE LANDMARK PROJECT

MOVING TOWARDS
SOCIALLY RESPONSIBLE
PROCUREMENT

FOMENTAR LES CONDICIONS LABORALS JUSTES EN LA CADENA DE SUBMINISTRAMENT GLOBAL

El projecte LANDMARK, vigent des de l'abril de 2011 fins al març del 2014, té com a objectiu que les administracions locals esdevinguin agents importants per fomentar les condicions de treball justes en la cadena de subministrament global pel que fa a l'adquisició de productes del sector públic.

Gràcies als canvis en les dinàmiques de consum de les administracions públiques, les condicions laborals i de vida de les persones treballadores d'Àsia i algunes zones de l'Àfrica subsahariana milloraran significativament, sobretot en el sector tèxtil, l'alimentació, la construcció i l'electrònica.

El projecte internacional LANDMARK compta amb el finançament de la Unió Europea (Programa sobre agents no estatals i administracions locals, gestionat per EuropeAid), i està format per un partenariat de set organitzacions europees que inclou ajuntaments, entitats locals i organitzacions nacionals i internacionals.

Informació sobre el projecte:

WWW.LANDMARK-PROJECT.EU

CONTACTE:

ICLEI – Governos locals per la sostenibilitat

Philipp Tepper, coordinador del projecte
Secretaria Europea
Leopoldring, 3
D-79098 Friburg
(Alemanya)

Telèfon: +49 761 368 920

Fax: +49 761 368 92 49

Adreça electrònica: procurement@iclei.org

 Projecte finançat per
la Unió Europea

 Südwind

 CIR
CHRISTIANE
INITIATIVE
ROMERO

 weed

 Setem

 IMVF

Die Senatorin für Finanzen

 Freie
Hansestadt
Bremen

 Immobilien
bremen

 Loures

Ajuntament de Manresa

Projecte
implementat per

 ICLEI
Local
Governments
for Sustainability